

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.
 Obseg: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglaš 1 m/m K 2—, notica, poslanje, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroka, zaroke 80 K. Zenski ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, priljubna. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 300—	celoletno K 480—
polletno 150—	polletno 240—
3 mesečno 75—	3 mesečno 120—
1 25—	1 40—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno 2 po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, 1. nadstropje.
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K
 Poština plačana v gotovini.

M. Gulgnebert:

Versko uprašanje v Franciji.

II.

Klerikalizem je vedno upal na notranjo državno krizo v Franciji. Da bi se je poslužil in strmoglavil republiko. Med leti 1870—1875 se je v vsi silo boril zoper ureditev republikanske vlade in ko se je ta l. 1875 vendarle konstituirala, je takoj nastopil zoper njo. Kakih sredstev se je posluževala cerkev takrat, vidimo na pr. iz tega, da so po zavzetju cerkvene države in prenehanju svetne vlade papeža prodajali v Franciji bilke slame, na katerih je moral ležati revni papež Pij, odkar so mu Italijani vzeli državo, med tem ko je v resnici papež udobno živel v Vatikanu, najeleгантnejše opremljeni in najkrajšji palači na najlepšem razglednem mestu celega sveta.

Vsled različnih poskusov strmoglaviti vlado (katerih opis in razlaga bi na tem mestu zavzela preveč prostora) je nazadnje vlada bila prisiljena nastopiti zoper cerkev. Ko je slednja videla, da izgublja radi svoje protidržavne politike vedno več pristašev, se je vrhla na mladino v upu, da si v njej vzgoji protidržavno falango. Vlada seveda ni mogla brezbrizno gledati tega početja in tako se je zgodilo, da so v l. 1879 do 1886 bili sprejeti takozvani šol. zakoni, ki jih imenujejo klerikalci slošinske zakone (les lois scélérates). Ti zakoni določajo: 1.) vsak otrok mora obiskovati državno ljudsko šolo. (Cerkev je nasprotno zahtevala svobodo družinskega očeta, da lahko pošlje otroka v šolo ali ne. Prva svoboda, za katero se je sploh kdaj potegovala cerkev! Hotel je namreč, da se otroci ne vzgajajo v državnih, temveč v njenih zasebnih šolah.) 2.) pouk je zastoj, 3.) pouk je laičen (duhovnik ne more biti učitelj) 4.) učitelj mora imeti drž. usposobljenostni izpit. (V mnogih krajih so prej učili po šolah duhovniki, ki so komaj znali dobro brati in pisati! Torej boj zoper nevednost, za napredek.)

Ti zakoni so bili težak udarec za klerikalizem, ker so prekržili njegove najlepše načrte, odtod tudi veliko sovraštvo klerikalcev zoper te zakone.

Kako je cerkev vedno delala protirepublikansko politiko, nam kaže na pr. afera Dreyfus. Ko se je pokazalo, da je ta afera boj med armadnimi (militarističnimi) in republikanskimi krogi, se je cerkev hitro postavila na stališče armade in ga podpirala. In ko je papež v nekem govoru rekel, da se da Dreyfus primerjati v mučeništvu s Kristusom, je to izzvalo velikanski škandal tudi pri katolikih.

In tako je moralo nazadnje priti do ločitve med cerkvijo in državo. Nikdar si nista stala v političnem boju nasproti dva bolj trdovratna in zagrizena močaka kakor takrat: Pij X. in Combes. Slednji je bil vzgojen v semenišču in se je v boju zoper klerikalizem posluževal metod te stranke, ki si jih je v semenišču pridobil.

Ločitev se je izvršila v dveh stopnjah: 1.) odloki zoper kongregacije (zakon Waldeck-Rousseau 1901), 2.) boj zoper utramontanizem razni konflikti med Pijem X. in Combesom in končno ločitev: zakon ločitve z dne 9. decembra 1905. Po tem zakonu cerkev ni izgubila svojega premoženja in posestva. Ker pa ni sprejela zakona in se mu je papež zoperstavil, so se izvedle stroge kopskve in cerkev je izgubila vse.

Cerkev je upala, da bo pri prihodnjih volitvah zmagała, češ da bodo posebno ljudje na deželi, ki so boljši pristaši cerkve, ali vsi zoper vlado in tako pokazali, da nočejo ločitve. A zopet se je kruto motila, volitve so prišle in vključ ločitvenemu zakonu je bila velika večina zoper cerkev in klerikalci so bili obupani nad mirom, ki je vladal v deželi.

Praktične posledice so bile, da je cerkev obubožala in da je nastala kriza duhovniškega naraščanja: nihče noče več v semenišče, ker se ta študij več ne izplača, ker je duhovnik revež. In tako je danes v Franciji več sto župnij brez duhovnikov.

V letih 1910—1912 so katoliki zasnovali veliko narodno novo društvo »Union catholique« s podruž-

nicami po župnijah, kantonih in škofijah s programom, da dosežejo omiljenje protiklerikalnih zakonov. A škofje so bili zoper to društvo, ki je doživelo svoj popoln poraz l. 1914.

Razmere so se spremenile, prišla je vojna in cerkev se je približala državi, nastala je tako imenovana »Union sacrée«. Tako je stopila cerkev spet v oficijelno življenje in v cerkveni krogi se povsod trudijo, da se povsod vrinejo v vladne ceremonije. Leta 1914 so duhovniki mislili, da bo vojna prinesla poglavitno, prenovljenje in zmago katoliške misli pri Francozih, a že 1916 so spoznali, da je ostalo vse pri tistem, da je bilo njih upanje zamanj. Pri volitvah leta 1919. je stala cerkev na strani narodnega bloka zoper boljše življenje. In tako smo prišli do ideje zblizanja med cerkvijo in državo. Na kak način se bo udeležilo? Stvar je deloma ugodna za državo, deloma pa nevarna. Ako je cerkev zares opustila misel, še nadalje nastopati kot politična stranka, in ako hoče biti res samo verna cerkev, potem bodo vsi pametni misleči državljani veselji, če se cerkev in država spet približata, ker bo potem to le v korist in procvit Francije.

V političnem boju je cerkev v Franciji podlegla, zato pa je poskušala nov boj: socialni boj. Po njenem mnenju vsak socializem ni nič drugega kakor obledelo kristjanstvo, med tem ko je v resnici socialna ideja socialne pravičnosti čisto nekaj drugega kakor kristjanska ideja ljubezni do svojega bližnjega. Socializem je mnenja, da nadomešča kristjanstvo, a ne, da sodeluje z njim.

Le počasi in prisiljena po okoliščinah se je začela cerkev zanimati za socialna vprašanja, v začetku je bila za strogo ohranitev obstoječih socialnih razmer in to je v njej oviralo vsako evolucijo. Nekateri razsodni katoliki so spoznali to napako (Ozanan in družba Sv. Vincencija Pavlanskega l. 1833.; Gaston de Ségur; de Mun in katoliški delavski krogi l. 1871). Toda šele po letu 1892. so začeli po bogoslovjih uvajati študij socialne vede.

Katoliški socializem se začne razvijati po ločitvi cerkve od drža-

ve. Njegov namen je, ohraniti cerkvi mase ljudstva na ta način, da se ona zanje zanima. Razumljivo je, da stoji socialistični nauk, nad katerim je metafizični »credos«, na jako slabih nogah. Teoretično se cerkev in socializem ne strinjata, a praktično je imela cerkev s svojim socialnim delom vspehe, kajti delala je po spretnej in praktičnem načrtu. Velike uspehe cerkve na tem polju je treba priznati, toda imela jih je izključno le v katoliških krogih. Delo, ki sloni na veri, stoji in pada z njo.

Skratka, poskus cerkve na tem polju je energičen in zanimiv, a vse tako kaže, da ima cerkev ravno tako malo upanja zmagati na socialnem polju kakor na političnem: množica proletarijata se obrača od nje proč.

Kar se tiče intelektualne strani verskega vprašanja, je stvar sledeča: cerkveno mišljenje je nasprotno modernemu mišljenju. Cerkev, to je razodetje, otplost v absolutni resnici, ki jo je do 16. stoletja prikrojevila po praktičnih potrebah. Karakteristična za cerkev je nezaupnost naram znanosti, karakteristična za katoliško vzgojo pa boječnost in lahkomišelnost.

Moderno mišljenje pa nasprotno pomeni prosto iskanje resnice v dejstvih, čiščenje znanosti, smisel za razvoj, za razširjenje znanja. Karakteristična za moderno vzgojo je pogumna radovednost in kritičen duh.

Med temi dvema mišljenji vlada popolno nasprotstvo in boj med obema je neizogiben. Cerkev se je zoperstavljala svobodi mišljenja v vseh strokah, na pr. v znanosti, filozofiji, zgodovini, eksegezi itd. Vedela je, da je najboljšje sredstvo ohraniti si vlado, ako si prilasti vso vzgojo in to se ji je začasno posrečilo. l. 1833. si je osvojila ljudsko šolstvo, leta 1850. srednje šolstvo in leta 1875. visoke šole, ki jih je prav posebno sovražila. Organiziral se je pa odpor na vseh straneh in nazadnje smo prišli do takozvanih »zločinskih« zakonov, o katerih sem že govoril, in pri današnjem šolskem boju gre za vero, zato so cerkveni krogi tako nemirni. Moderno mišljenje dela vedno večje napredke in si pridobiva vedno več

terena, vera v resničnost katoliških nauk pa izginja, in to je stvar, ki jo moramo posmatrati iz čisto verskega stališča. Res je, da izgleda francosko življenje na sunaj katoliško, toda treba je paziti, da ne menjavamo bogočastnih navad z globokim verskim prepričanjem in navidezni katolikov (catoliques d'étiquette) s pravimi verniki. Zunanost moti, dobro poučeni katoliki priznavajo, da vera izginja, o tem ni dvoma in tega se tudi ne da preprečiti.

Po vojni leta 1870—71 in po svetovni vojni je cerkev upala, da si bo vera pridobila več pristašev, a volitve po teh dveh vojnah so pokazale ravno nasprotno. Sicer se je v prvih dveh letih svet. voj. 1914—15 pokazala živahna verska struja in našla tudi odmev v literaturi, a že leta 1916 je vse usahnilo in ostalo pri starem. Francoski narod ima sicer verske navade, a je versko brezbrizhen in ne čuti več verskih potreb in odklanja kakovost verske vzgoje, ki mu jo nudijo duhovniki, češ da je to klerikalizem nižje vrste, ki se gabi svobodno in kritično mislečim duhomom. Skratka, prava katoliška vera izgublja v Franciji vedno bolj na terenu, in rimski cerkev je takoj rekoč zapreka za versko emancipacijo, za verski napredek, njeno vladanje se samo zaradi tega tako potdaljšuje, ker so Francozi v veri tako zelo brezbrizni.

Sklep: Francija nikakor ni netaolerantna dežela, množica narodov ne pozna fanatizma katerekoli vrste si bodi. Hudi boj, v katerem je cerkev zapletla in v katerem je bila premagana, je bil politične narave in tvori samo epizodo v boju moderne Francije zoper sile preteklosti. Nihče noče cerkvi jemati pravice, da po svoji volji deluje na verskem polju. Ona se ima pred vsem zahvaliti lastni zmoti, da je hotela življenje zajeti, a je življenja nje pljusnilo čez njo, in da je nje na politika tako težko kompromitirala katoliško vero.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Djakovo.

Za četrtlet po sokolskem zletu v Osičku je bil projektiran izlet v Djakovo in poklonitev Sokolstvu na grobu vladike Strossmayerja. Že zgodaj jutraj se nas je zbralo na oasiškem kolodvoru skromno — šal da mnogo preskromno — število in po daljšem čakanju smo okoli devetih sedli v posebni vlak. Desetorica nas si je izbrala kar prazen živinski vagon, obujajoč si pri tem prijazne spomine na polupretke čase, ko so se nekateri od nas v takih vagonih vozili na fronto, drugi pa v avstrijske internate. Kje so tisti časi! Kakor da jih nikoli ni bilo! Kakor da je vse le neprijeten sen!... Komaj deset let od novinarskega kongresa v Beogradu, od one nepozabne avdijenoe pri kralju Petru, komaj deset let od onih časov, ko si je misel na sedinjenjo in svobodno jugoslovensko kraljevino šele ponosno upala tleiti kot plama nade globoko na dnu srca! Še ne bomo nikoli dočakali — smo si govorili takrat — ali pa k večjem kot si vi stari! In sedaj po desetih letih... Balkanska vojna leži vmes, vmes leži svetovna vojna in kraljevina Srbov-Hrvatov in Slovencev je dobila pravkar svojo prvo ustavo... Mi pa gremo, da se poklonimo manom moža, ki je eden od prvih veroval, veroval in delal v tistih časih, ko se je zdelo, da se

bori za utopijo, da se lovi za fantom...

To pot nas je živinski vagon prav malo šeniral. Okrasili smo ga s zelenjem in zastavicami, prepevali, sbijali šale, govorili o krasno uspelem letu, zabavljali nad oasiškimi restavracijami in kavararnami, kjer imajo val »konobaric« čudno navado, da se ti pri računu »zabunijo« za par kron, navzgor seveda, in kleli šeparje, ki znajo tako imenitno segati v tuje malhe, da še ne žutijo ne, kdaj nepoklicana roka eksproprira tvojo možnjo — in tako nam je čas kaj hitro potekal.

Djakovo leži kakih 88 km južno od Osijskega na lokalni progi Osijek-Vrpolje, sredi blagoslovljenih polj pšenice in turčije, izmed njih pa se, daleč vidna, dviga domov visokih rdečih stolpov djakovske katedrale in okrogla pozlačena njena kupola.

Okoli poludne nas je naš posebni vlak pripeljal v Djakovo. Na kolodvoru slovesen sprejem. Djakovski Sokol v kroju s praporom, člani, članice, na čelu jim podstarosta brat Milan Gorbetič, gasilno društvo s praporom, mestna godba, in sedaj sa njimi ter pred kolodvorom ogromna množica naroda. Sokolska koračnica, prearben pozdravni nagovor brata podstaroste, cvetje, pesmi, zdravo - klid... In v mestu skoro s vsake hiše zastava, s vsakega okna prijazni pozdravi.

Djakovo je prav čedno mestce. Ima okoli 7000 prebivalcev. Hiše so po

večini le pritrilne, a prav lične, ceeste zelo široke, snažne, lepo tlakovane in deloma obrobene od lipovih drevoredov, ki so ravno v najbujnejšem cvetju ter razširjejo opojno vonjavo. Največja znamenitost mesta pa je slovita katedrala, ki jo je sezidal v letih 1866 do 1882 vladika Strossmayer. Tja, na njegov grob, gre prva naša pot. Ozka vrata na severni strani katedrale nas peljejo v obširno kriptu — za 2000 ljudi je v nji prostora — razsvetljeno od električnih luči in od sveč na oltarju, nad katerim se blešči prekrasen relief iz najfinejšega kararskega mramorja, delo hrvatskega kiparja Valdeca, največja umetnina cele katedrale. Za reliefom pa je grob velikega Jugoslovana.

Ob oltarju nas pričakuje duhovščina s škofovskim tajnikom dr. Pavličem, ki v daljšem nagovoru proslavlja spomin blakupa. Za njim govori zastopnik domačih Sokolov in slednjiš zastopnik gostov. Po kripti sadoni v ubranih glasovih nagrobna pesem in Sokoli položijo na oltar lovorjev venec s narodnimi travkovi. S tem je spominška svečanost pri kraju.

Katedrala si smotraj nismo mogli prav natanko ogledati, ker se je vršila neka pobožnost. Drugače so dovoljene glasne razlage. Katedrala je zidana v romanskem slogu one dobe, ko se začeli pojavljati že gotski elementi. Ima tri podolžne ladje in eno prečno ladjo, nad njo križiščem se dviga

68 m visoka kupola. Glavna ladja sama je dolga 74 m, prečna ladja pa nad 51 metrov. Pročelna stolpa sta visoka po 84 m. Notranjost katedrale je veličastna. Stene vse poslikane, deloma s ornamentom, deloma s slikami iz zgodb starega in novega testamenta. Sodelovala je cela vrsta domačih in tujih umetnikov. Da bi si vse natanko ogledali, bi potrebovali najmanj dve uri.

Is katedralo so nas peljali ljubljivi naši djakovski prijatelji na vrt djakovskega hotela (posabil sem, kako se imenuje), kjer so čakale dame pod vodstvom podstaroste gospe so-proge, vse v prebogatih, s zlatom veselih narodnih nošah, ter nam postregle s mralim prigrizkom in pivom. Vrt sam ves v sastavioah, na verandi godba, izvrstna godba, ki šteje 85 članov in ki si jo vzdržuje mesto samo (na misel mi je prišla Ljubljana, ki si svoj čas ni mogla vzdržati svoje Filharmonije!), djakovski pevski zbor, — navdušeni govori brata podstaroste, mestnega župana dr. Niderleeta in drugih, kolo — kratkomočno prekrasen sprejem, pristna jugoslovenska, iz srca izvirajoča gostoljubnost, ki je doma samo na toliko razsvetljen Balkanu. Komaj, da smo se spoznali, pa kakor bi bili dobri prijatelji že leta in leta.

Djakovski Sokol je lepo prospeva-joče društvo in ima velik vpliv v mestu in okolici na narodno življenje. Največ zaslug ima za to njegov brat starosta, djakovski rojak, predsednik

konstituante dr. Ribar, ki se mu je našega slavlja poslal brozjavni pozdrav v Beograd, in pa simpatični in energični brat podstarosta Milan Gorbetič djakovski lekarnar. Sokola podpira vsa napredna djakovsko občinstvo brez izjeme.

Popoldne smo si ogledali škofovo ski vrt, ki je občinstvu prosto dostopen. Krasen park je to z ostanke starih turških utrdb in močne ječe v okroglem stolpu, ki je imela svoj »vhod« na stropu v obliki okrogle odprtine, izhoda pa nikjer. Neprijetno dejstvo za vsakokratnega stanovaleca, redi selenja stoji precej velik meteorit, ki je ne vem pred kolikimi leti padel na vrt. Poleg vrta, prav tik stolne cerkve, stoji škofova palača, velika biserčna zgradba iz let 1755 do 1765. Škofija, ki ima zdaj svoj sedež v Djakovu, je zelo stara. Ustanovljena je bila že v 10. ali 11. stoletju. Že od leta 1800 stoji tuje škofje stalno v Djakovu, od tedaj so jih pa pozneje pregnali Turki. Po njih odhodu so prišli škofje soper v Djakovo. v 18. stoletju se je s škofijo združila še starejša sremaka škofija. Sedanji škof je dr. Aksamović, ki se je — če smem verjeti osebnosti vesti v oasiškem zajedničarskem dnevniku — celo pripeljal na oasiški sokolski zlet.

A neizprosni čas hiti. Urno se bliža ura slovesa. Ob dvajsetih je odhod našega vlaka. Še enkrat nazaj na hotelski vrt po slovo. Pred slovesom še fotografiranje, nato spet pesmi, god-

Iz naše kraljevine.

— Organizacija telefonske in brzojavne službe. Beograd, 8. julija. Od ministrstva pošte in brzojava sklicana komisija je izdelala načrt zakona o ureditvi brzojavne in telefonske službe. Elaborač načrta je že predložen ministrstvu. Načrt bo predložen ministrskemu svetu v odobrenje.

— Organizacija sodišč. Beograd, 8. julija. Ministrstvo pravde je izdelalo več naredb glede organizacije in kompetence sodišč in prelokalnih oblasti. Zanimiva je naredba, ki ustanavlja osiroma pridružen občinak sodišča za poravnave malih sporov. Vse naredbe izidejo v kratkem v »Službenih Novihah«.

— Slovenci in naseljevanje v Makedoniji. Narodni poslanec Ivan Mrmolja svetuje Slovincem, ki so se prijavili za naseljevanje v Makedoniji in v drugih južnih kraljih, naj se nihče ne seli brez sredstev. Vsak naj si pripravi doma barako, ki se more zložiti na kraju naselitve. Ves potreben les se mora vzeti seboj iz Slovenije. Prevoz lesa na železnih cestah je brezplačen. Naseljenci naj vzamejo seboj tudi vprežno živino in živeža za par mesecev.

— Radniški dom v Beogradu dobe socialni demokrat. Iz Beograda poročajo: Notranje ministrstvo je sklenilo, da se predajo beograjski delavski domi socialistom-centrumašem kot pravi lastnikom.

Neodrešena domovina.

— Iz Postojne nam poročajo k proslavi še tole: Občina je razdajala brezplačno državne zastave, mnogim so pa fašisti sami na okna nabili italijansko tricoloro. Reklama za proslavo se je vršila celo potom uradnih pisem, katerih ovitki so nosili reklamno štampiljko. Fašisti so hodili z nabiralno polo od hiše do hiše in ustavljali celo ljudi po cestah, zahtevajoč daril za proslavo dogodka, ki si ga naše ljudstvo ni želelo, niti se ga moglo veseliti. Fašisti, ki so naše ljudi pretepal, jih napadali po ulicah po dnevi in ponoči ter jih zasramovali na najpodlejške načine, so zmožni zahtevati prispevke za prireditve, katere nismo hoteli. Komisar Cavalli je bil povabil k sebi imovitejši sloje ter jim izrazil željo, da naj prispevajo k tozadevnemu fondu. Težko je stališče naših ljudi in marsikdo se uda italijanškemu pritisku proti svojemu prepričanju. Na dan proslave so Italijani nesramno razžalili Postojno, ker so zahtevali potom gerenta Dovgana, da mora izgniti »Vilharjeve trge« ter dobiti drugo ime. Dohod k trgu pa naj se imenuje »Concordia«. Ali to v resnici ni nikaka »Concordia«? Vilharjevo ime je ponos Notranjcev, in zato ga je Postojna primerno uvekovečila. V srce so zadeli Italijani Postojno s omenjeno zahtevo, ki jasno kaže, kaj in kako hočejo delati s nami. Kar nam je drago, kar nam je sveto, to mora izgniti in postaviti se ima na to mesto italijanski znak! S takim »priateljskim« nas ne bodo pridobili. Da postavimo križčka poročila o anekdotični proslavi po italijanskih listih v pravo luč, povemo tole: Vsa osebna in pismena vabila, ukazi županom, uradnikom, učiteljem, za tvoritve gostiln, tekme, plesi, godbe, brezplačno pivo, jedila, avtomobili, določeni za brezplačni dovoz okoličanov, grožnje fašistov, sploh vse raznovrstne priprave in odredbe za proslavo so imele za uspeh le velik fiasco. Učiteljstvo in duhovščina, dasi prisiljena, se je vzdržala poseta z malimi izjemami. Nekateri župani, gerenti in izredni komisarji v okolici so zastopali občine, ne da bi imeli za to kako pooblastilo s strani ljudstva. Šolski otroci so štrajkali. Iz vse okolice bi morali priti v Postojno, po oddaljenosti je prišel avtomobil, pa zopet nič. Iz mesta se je udeležilo slavnosti poleg Italijanov desetorica Postojancev. Dovgan, bivši avstrijski žandar, sedaj izredni občinski komisar v Postojni, ni imel nikake pravice govoriti v imenu občine in njenega prebivalstva. Protestiramo proti njegovemu izjavljanju. Mi hočemo biti svobodni državljani in nikakoli sužnji. Zahtevamo, da se spoštujejo vse naše narodne, gospodarske in kulturne pravice! Jugoslovenci smo in ostanemo. Hočemo pravično ravnanje z našim narodom v Italijanski državi, odklanjamo pa vsak pritisk in kulturo bomb, samokresov, bodal, gorjač in vžigalce, odvajali smo se jih že iz za dobe turških časov. Eja, eja alala!

— Iz Gorice. V Plavah sta trčila 2 avtomobila, en tovorni in en osebni. V

obeh vozovih je bilo več potnikov, ki so vsi več ali manj ranjeni. Da se dogajajo take nesreče, so ni čuditi, ker drvi avtomobili po naših cestah skrajno nevarno. V italijanskih listih čitamo dan na dan: Ondata del ribasso (Val padanja cen). Pred par dnevi pa je izšel uradni list, ki določa davke na obliko in sicer 10% nakupne cene. Povišala se bo, kakor se govori, tudi hišna najemnina. Danes se plača za malo stanovanje dveh sob in kuhinje mesečno nad 100 lir.

— Fašisti streljajo na Slovence. V nedeljo popoldne so na proslavi čisti pri Trstu fašisti obkrožili skupino okoličanskih slovenskih fantov. Oboroženi fašisti so zahtevali, da morajo dvigniti roke, da jih preiščejo. Stori so to vsi, samo 19letni Emil Danev tega ni storil, marveč je pobegnil. Fašisti so izstrelili za njim iz samokresov 12 strelcev ter ga nevarno stranili. Ko so videli, da se je Danev zgrudil na tla, so pobegnili. Daneva so pripeljali v tržaško bolnišnico.

— Za avtonomijo goriške dežele se zavzema fašistovski glasilo »L' Azione«. V dolgem članku pravi, da mislijo resno na bodočo ureditev goriške pokrajine. Ako vlada ne izpremeni svojega stališča, pride namesto do ureditve do nesreče. Končna ureditev pokrajine je silno težek problem. Vlada hoče rešiti to vprašanje zelo enostavno s tem, da namerava zatreči avtonomijo. V Trstu in Rimu modrujejo, da, ker Goriška ne more biti pokrajina, v kateri bi mogli tvoriti Italijani protitež drugemu prebivalstvu, jo je treba razdeliti med bližnje province in stvar je rešena brez nadleže. List pravi dalje, mi pa hočemo, da se avtonomija Goriške vzdrži, da se dežela ne razkosa, marveč naspotno, da pridobi na ugledu in se nanovo poži. Odpraviti avtonomijo, bi pomenilo odvzeti lokalne zadeve na ramena centralnih organov, katerih odredbe se ne morejo skoraj nikdar kriti z resničnimi potrebami prizadete pokrajine. Članek se zaletava v senatorja Salato, ki ga smatra za oviro svojega stremjenja, nakar poudarja znova, da gre za rešitev predpogojev boljše bodočnosti goriške dežele. — Avtonomija v deželi s pretežno slovensko večino! Pred kratkim se so jo hoteli fašisti razkosati, danes pa se sami postavljajo proti temu razkosanju in govore o potrebi avtonomije, kakor govore o njej Slovinci. Pod fašistovsko avtonomijo pa se skriva italijanski pritisk, glede katerega sodijo, da bi bil mnogo hujši in uspešnejši za italijanske aspiracije pod deželno avtonomijo kakor pa pod splošno centralno upravo. Fašisti kriče: »Rešimo pokrajinsko avtonomijo!« s namenom, da bi dobili tako popolnoma v svoje roke usodo goriških Slovincov in jim pripravili katastrofalno bodočnost. Slovinci se boré za pošteno avtonomijo in bodo napeli vse sile, da se fašistovska skrajno protislovenska prizadevanja nikdar ne uresniči. Pošteni Italijani naj stopijo v boj za avtonomijo na stran Slovencev proti fašistom!

pretepal. Tedaj skoči Halekar, silno velik in močan človek na Vidmana, ga zgrabi pod vratom, ga sprva suva sem ter tje in ga končno hoče zvelič v svojo hišo. Da se ubrani, udari Vidman Halekara s svojo leskovo po glavi, na kar ga napadalec izpusti. Okrajni sodnik je celo zadevo prelsal. Niti Vidmana, niti njegovih spremljevalcev ni povabil k kaki obravnavi, pač pa je napadenemu Slovincu Vidmanu dostavil razsodbo, da je zaradi lahke telesne poškodbe obsojen na 14 dni zapora. — Iz takih in enakih slučajev slovenska javnost lahko sodi, v kakšnem položaju da se nahajamo koroški Slovinci, in vse to samo zavoljo tega, ker smo še med vojsko bili s svojim sramom na strani sedaj zmagovalne entente — našega najuglednejšega moža Prosekara so tedaj vrli v ječo in ga obsodili na smrt — in smo pri plebiscitu glasovali za Jugoslavijo. Zato pa imamo pravico, pričakovati in upati, da nas ta država reši iz pesti nemških trinov.

Narodno gospodarstvo.

— Nemško - francoski trgovski promet. Po časopisnih poročilih se je nemško - francoski promet v prvem četrtletju 1921 znatno povečal v primeri v istem razdobju v lanskem letu. Vrednost francoskega uvoza iz Nemčije se je dvignila od 893,8 milijonov frankov v prvih treh mesecih leta 1920. na 818,9 milijonov frankov v istem razdobju leta 1921; pač pa so pri tem vštete nemške reparacijske dobave. Izvoz Francije v Nemčijo se je zvišal od 298,7 milijonov frankov na 630 milijonov frankov. Pri francoskem uvozu je na prvem mestu premog in stroji, pri izvozu bombažev in volnene tkanine.

— Ukinjenje izvozne prepovedi za švicarske banke. Švicarski zvezni svet je ukinil izvozno prepoved za švicarske banke, vzneze blagajniške liste in blagajniške liste posojilne blagajnice. Dovoljena je odelitev torej zopet oddaja zaprtih priporočnih in vrednostnih pisem v inozemstvo.

— Avstrijska električna industrija. Štajerska družba za vodno silo in elektriko namerava pričeti s izrabljanjem vodnih sil. V ta namen bo zvišana delniška glavica od 20 na 600 milijonov in izdana obligacijska glavica v znesku 300 milijonov kron.

— Izvozna določila za argentinsko žito. Po vpostavitvi prostega izvoza žita je argentinska vlada v interesu domačega poljedelstva in konsuma izdala vrsto odredb, da odvrne špekulacijo z žitom. Izvoz je s tem urejen, kakor sledi: Finančno ministrstvo ima vsak teden določiti najnižjo ceno za žito, določeno za eksport, ter to ceno razglasiti uradno po celi deželi. Izvozniki, ki dokažejo, da so nakupili žito v zmislu naredb, so oproščeni vseh dokladnih oddaj, ki bi se morda uvele, in imajo plačati samo že prej določeno izvozno carino. Finančno ministrstvo ima določiti, na kakšen način je dokazati, da se izdani predpisi izvršujejo. Za določanje najnižje cene je merodajna cena na svetovnem trgu.

— Ustanovitev in zvišanja glavnice na Japonskem. Od 1. 1915 do konca 1. 1920 so dosegle ustanovitve novih družb in povišanja glavnice raznih družb vsoto 18 milijard jenov. Potrebščina kapitala za ustanovitve v času od februarja 1. 1920 do konca januarja 1921 znaša 3420 milijonov jenov, to je 1615 milijonov več nego v istem času prejšnjega leta. Zvišanja glavnice so znašala v istem času 1537 milijonov jenov, to je 875 milijonov jenov več nego v prejšnjem letu. To zvišanje se je izvršilo zategadelj, ker se je zaradi reforme dohodninskega davka in zlasti s ozirom na visoke osebne davke mnogo privatnih tvrdk pretvorilo v delniške družbe in v družbe z omejeno zavezo že obstoječe družbe pa so svoje rezerve dodelile kapitalijam, da se izognejo nadmernemu obdajanju. Kot važen vzrok prihaja tudi v poštev splošna koncentracija kapitala, ki jo je danes opažati v japonskem gospodarstvu.

— ng Zdržba češke železne industrije. Zastopniki treh velikih češkoslovaških podjetij, med njimi Praška železna in industrijska družba, so sklenile tesno sodelovanje svojih obratov. Z ozirom na slabi položaj češkoslovaške železne industrije se je doglala interesna skupnost, da se potom enotne konkurenca zmožnost češkoslovaške železne industrije. V ta namen so imenovana podjetja sklenila, ustanoviti skupni prodajni urad v Pragi, ki prične delovati 1. septembra t. l.

— ng Položaj na nemškem železnem trgu je označiti meseca junija za jako medel. Meseca maja je bil nakup živahnejši in so valed tega cene nekoliko poskočile. To pa je bilo le mimolodno. Ravnanje

nje je kmalu ponehalo in cene so pet padajo. Čeravno še ni popolno, ma odpravljeno prisilno gospodarstvo glede železa, obstoji vendar v praksi svoboda, zlasti kar se tiče konstelacije cen. Podjetja prav znatno popuščajo pri cenah, kadar gre za velika naročila. Enotna ureditev cen ni mogoča niti pri težjih produktih niti pri materialu iz gotove fabrikacije. Nekatera podjetja ne morejo niti polovice že itak skrajšane produkcije spraviti v denar. Zalogo so v nekaterih podjetjih, zlasti v valjanih izdelkih in raznih drobnih železnih izdelkih tako velike, da so skladišča prenapolnjena. Treba bo še večjih obratnih omejitev, dasi se že v večini podjetij v zelo skrajnem obsegu obratuje. Situacija se zlasti postruje zatega.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. julija 1921.

— Čestitke češkoslov. generalnega konzula. Generalni konzul češkoslovaške republike g. dr. Beneš je poslal predsedniku deželne vlade za Slovenijo g. dr. Baltiču nastopno pismo: »Vaša slovost! V sosesposlovanju gospod predsednik Blagovolite mi dovoliti, da ob priliki ki sprejema ustave izrečem Vam, velesposlovanju gospod predsednik, najiskrenejšo častitko svoje vlade, kakor i svoje osebne čestitke. Prepričani smo vsi, da bo nova ustava prispevala h krasnemu razcvetu in utrujenju Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, kar si mi vsi najiskrenejšo želimo. — Obenem si usojam izreči svoje ogorčenje nad ostudnim napadom na osebo njega Kraljevske Visokosti prestolonaslednika, kakor i svoje veselje, da zločinški ta napad ni imel za osebo njegove Kraljevske Visokosti nobenih hudih posledic. — Kakor dejstvo, da je njegova Kraljevska Visokost prestolonaslednik srečno izšel iz nevarnosti, tako i krasno ukončanje sprejema ustave Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, napolnjuje srce vsakega dobrega Slovana z odkritosrčnim veseljem. Blagovolite sprejeti, visokospoštovani gospod predsednik, izraz mojega neomejenega spoštovanja, s katerim beležim popolnoma vdani generalni konzul dr. Beneš l. r.«

— Občinske odbornike JDS pozivamo, da se v torek, 12. t. m., zanesljivo udeležijo slavnostne službe božje povodom rojstnega dne Nj. V. kralja Petra — osvoboditelja.

— Kraljev dan in naš trgovci. Dne 12. t. m. praznuje naša država rojstni dan svojega kralja Petra. Kot državni praznik. Tudi ljubljanski trgovci se pridružujemo temu slavlju. Zato odreja načelstvo gremija trgovcev v Ljubljani, da imajo vsi njegovi člani na ta dan trgovine zaprte. Razobesijo naj se tudi narodne in državne zastave. Načelstvo.

— Iz strašnih dni. Bilo je leta 1915. Avstro - ogrska vojska je prodirala v Srbijo. V Loznico je prikorakal pehotni polk št. 79. V mestecu je velik vodnjak. Poveljniku tega polka, polkovniku, je prišlo na ušesa, da je ta vodnjak otrovan. Ne da bi se prepiral, dal odgovorja ta vest resnici, je polkovnik ukazal privedi ondmoga pravoslavnega svečenika, češ da je on odgovoren za vodnjak. Vse je pričakovalo, da mu bo polkovnik ukazal ispitati kazare vode iz omenjenega, baje sstrupljenega vodnjaka. Toda ne. Polkovnik je šel na siromaka kličati in ga peovat, očitaj mu, da je on dal vodo zastrupiti. Svečenik je ogorčeno odklanjal tako podikanje ter prepričevalno zatrjeval, da je voda zdrava in nezastrupljena. Siromaku ni nič pomagalo. Polkovnik ga je dal sgrabit in vrči v vodnjak, kjer je utonil. Skoraj silna usoda bi zadela tudi osemljetnega dečka, ki je v bližini pasel gosd, da ga ni rešil sedaj že pokojni polkovnik zdravnik. Komendant tega polka je bil takšen okrutnež, da je svojo očno strelo osumljenca kakor zajca. Bil je komandant, sodnik in rabelj v eni osebi. Ta krvnik še živi in je baje celo v Jugoslaviji. Pozivamo častnike in vojsake bivšega 79. pehotnega polka, naj nam sporoče ime tega polkovnika in nam opišejo vse zločine, ki jih je zagrešil ta barbar na neurečnem našem ljudstvu v Srbiji.

— Izmišljotina. Mariborska »Straža« prbuje vest o fuziji »Slovenskega Naroda« in »Jutra« ter o združitvi »Narodne tiskarne« s »Delniško«. Ta vest je od kraja do konca izmišljotina, takisto neosnovane so tudi vse govorice, ki se na podlagi te vesti širijo po Ljubljani.

— Farizejstvo ali nesramnost. Z Gorenjskega nam pišejo k notici v »Slov. Narod«: »Farizejstvo in nesramnost« tole: Učiteljstvo neke šole je sklenilo, da proslavi šolska mladina vsprejetje ustave s obhodom po vasi, z narodnimi zastavami in s prepevanjem državne in drugih narodnih himen. Temu nasproti pa se oglašuje veroučitelj naše šole: »Sem proti temu predlogu. Pri posnavam sicer legalnost ustave, ne

delj, ker so glede eksporta slabi izgledi, čeravno je dana možnost prostega gibanja v eksportni kupčiji vsled odprave izvozne kontrole in odprave eksportne oddaje za železo. Položaj rensko - vestfalskih podjetij bi bil še neugodnejši, če bi ne bili dogodki v Gornji Slezijski prislili ondotnih odjemalcev, da se obračajo na zapad. V Jugoslaviji so šle zadnji čas cene železu precej navzdol. Domači producenti se so morali močno popustiti v ceni. Vnanja konkurenca je trda. Obstoječa carina je premajhna, da bi igrala vpoštevno vlogo. Veliko vlog igra slaba valuta. Čuje se, da bo nova uvozna carina za železo nudila le polovico tega, kar se je pričalo kovalo.

— strinjam pa se s predlogom v toliko, v kolikor se sili šolska mladina v svoji nerazsodnosti k manifestacijam za ustavo, ki vsebuje protikatoliško tendenco. To pove dosti jasno, kakšno politiko igrajo naši klerikalci — pred vsem duhovniki. So proti državi in hujskajo neuko ljudstvo prav tako nerazsodno, kakor trdijo, da je mladina, proti ustavi, dinastiji — proti vsemu, kar je v zvezi z našo narodno državo.

— Allgemeine Verkehrsbank, ljubljanska filialka, nastanjena v poslopu Assicurazioni Generali, se je doslej znala odtegniti vsaki nacionalizaciji, izpregovorili bomo še, po kakšnih postih. Bilo je več predlogov za prenosvanje, pa so doslej vsi v zadnjem trenutku padli v vodo. Zidje res znajo. S to filialko se je naša javnost morala ponovno pečati. Nevarnost je, s kakšno uprav slovensko potražilnostjo se je postopalo s to filialko. Dopustilo se je celo import novih nemških uradnikov ob času, ko za domačine ni streme. Sedaj se je te filialki priznalo tudi pravico, da trguje s valutami in devizami. Sedaj bo končno prišlo do neke prenove, ki se evremistično zove nacionalizacija. Filialka ostane brez udela domačega kapitala, na delo pa ji bodo dali poseben odbor petih članov. Dosedanji vodja filialke g. Deutsch zapusti svoje mesto in prestopi v službo dunajske banke »Merkur«. Na mesto njega pa prideta dva nova tuja uradnika. Ali bosta krščanska vere in ali bosta znala slovensko, še nismo informirani. Upamo, da bo odbor in vladni zastopnik skrbel za spoštovanje slovenskega jezika v poslovanju in knjigovodstvu itd.

— Avstrijsanci so pridno in smoteno na delu, da dobe zopet svoje kupčijske pozicije v naših pokrajinah. Vsi sladki so in se trudijo zlasti da dobe v roko vso posredno trgovino med Jugoslavijo, Češko in Nemčijo. To verzišništvo na debelo je ob boljšem prometu in lastni agilitnosti nepotrebno v največ slučajih. Sprito avstrijskega prizadevanja bi bilo pač treba malo več opreznosti na naši strani. Oemu na primer odpirati vrata avstrijski propagandi za »Wiener Messe«, »Grazar Messe«? Ali bomo še sami gladili poa sovražnemu elementu, ki se ga itak ne moremo ubraniti docela? Vse intrige proti nam se spletoje v Beču in Pošti, ne pozabimo tega tudi v kupčiji.

— Razpust komisarijata ministrstva za promet v Ljubljani. Ministrstvo za promet je dne 11. maja t. l. odredil razpust komisarijata ministrstva za promet v Ljubljani, ki je bil ustanovljen dne 1. junija 1919. Komisarijat prestatane poslovali dne 10. julija 1921. Vse njegove nadzorne funkcije preidejo s istim dnem na nadzorni odbor za kontrolo južne železnice pri direktriji državnih železnic v Zagrebu, vse administrativne agende pa neposredno na ministrstvo za promet v Beogradu.

— Nedeljski počitek v Sloveniji do slej za trgovinske obrte ni enotno urejen. Popoln nedeljski počitek velja v mestih kakor Ljubljana, Maribor, Ptuj, Celje. Na deželi je sicer skoro vobed običaj, da so trgovine dopoldan odprte, zapro pa se med glavno službo božjok Nameravana je sedaj enotna ureditev, katera pa provzroča težave, ker je kmečko prebivalstvo vajeno, da rado kupuje ob nedeljah, ko prihaja k maši. Trgovci na deželi tudi žele, da smajo prodajati nekaj ur ob nedeljah dopoldan. Te dni se je vršilo posvetovanje pri vladi o tem vprašanju. Zastopniki kmetijstva in trgovine so bili proti popolnemu nedeljskemu počitku na deželi. Nameravano je sedaj, kakor čujemo, urediti prehodno nedeljski počitek tako, da bi bila na deželi odprta dopoldan trgovine samo vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu. Taka rešitev se ne zdi srečna. Ali je potrebno, da so v nedeljo trgovine odprte na deželi, ali pa ne. Kdo bo držal evidenco?

— Zaradi določb nove stanovanjske uredbe, katere vsebuje člen 24. nove uredbe, se je na poziv Gremija trgovcev v Ljubljani vršilo posvetovanje gospodarskih korporacij v gremijalnih prostorih. Opozarjalo se je na veliko nevarnost teh določil, katere morelo težko oškodovati obstoječa trgovska, obrtna in industrijska podjetja, učinkovati kar najkvarneše na kredit kupčijskih krogov baš v sedanjih časih slabe konjunktore ter prepričati vsak zdravi industrialni in ge-

Glasovi iz Koroške.

— Šmarjeta v Rožu. V Borovljah imajo za sodnika zelo, zelo čudnega človeka. Naš mož Albin Lekse je imel pri sodnji opraviti. Nasprotna stranka, nemškutarska, je našima v pričo sodnika začela psovati s izrazi: »Ti prokleti Kranjc, ti Srb, ti izdajalec in Landesverräter!« Slovenec reče nato k sodniku: »Gospod sodnik, ali ste slišali, kako sem bil žaljen?« Sodnik odgovori: »Ničesar nisem slišal, kaj da sta imela med seboj.« In tak človek, ki se kot uradna oseba laže brez sramu, je sodnik in sodi. Pravičnost pri sodniku v Borovljah je postala vlačuga, ki ima vsakega rada, kdor ji pove, da je nemškutar. Na vse zadnje se pa temu ni čuditi, ker je sodnik v Borovljah menda neki narodni izdajalec s

Kranjskega. Taki so pa celovski gospodi najbolj dobrodošli, da so dijo nad nami koroškimi Slovinci »pravičino« v imenu republike Avstrije in delajo tako »red in mir« med nami.

— Kotmaravas. Gostilničar Halekar, p. d. Primož v Gorjah, je po svojih slabih lastnostih daleč naokoli znan. Pri bojih na Koroškem je nekaj jugoslovenskih vojakov v svoji hiši dal razorožiti, jih potem zaprl v sobo in tam tako pretepal, da so nekateri nezavestni obležali na tleh. Zato je bil tudi pozneje od jugoslovenskih oblast odveden v Ljubljano. Pred kratkim je šla večja družba iz Borovlj od Ilca mimo njegove hiše. Slovenski delavec Vidman iz Plajberga reče tedaj: »V tej hiši so tudi Slovence

govski razvoj v našem gospodarstvu. Določila omogočajo samovoljno in šikanozno postopanje. Sklenilo se je, uvesti korake, da se ukine člen 24. nove uredbe, odnosno delati na to, da se dobe garancije proti veksatoričnemu potopanju glede zahteve novih zgradb. Bilo je tudi prilike poudarjati, kako nevarna morejo postati druga določila nove uredbe prav našemu domačemu trgovskemu in obrtnemu stanu. Prehod iz vezanega položaja je pač neogiben, ali izvršiti se mora s vsjo previdnostjo. Sedaj, ko je nova uredba objavljena tudi v slovenskem jeziku, se kaže, da bo povzročila dokaj težav. Prijazni ji niso hišni lastniki zlasti zategadelj, ker ustvarja privilegirane in neprilivilegirane najemnike. Med najemniki bo našla še manj prijateljev, ker prinaša znatna povišanja doslej res zmerno najemnine. Srednji in mali obrtniki in trgovci se boje dočeti člena 9., večji podjetniki pa se boje zlasti člena 24. Kdor premišlja o učinkih te uredbe, bo prišel do zaključka, da povzroči dokaj izpremembe. Najemnine je doslej zahtevala znatno manjši del dohodkov najemnika nego pred vojsko. Dejstvo pa je, da so se prejemki ustanovili na podlagi malih izdatkov za stanovanje. Stalni nameščenci bodo težko utrpeli sami povišane izdatke.

— Zastopnik katehetov je po »Slovincu« v zadnji seji višjega šolskega sveta izjavil, »da, če katehet kaznuje sokolika iz popolnoma upravičenega vzroka, koj pišejo, da je kaznoval zaradi sokolstva. Ljubljanski kateheti so na neki konferenci sklenili, da v šoli ne bodo nikdar nastopili proti sokolstvu naraščajo in tudi ne za orlovski naraščaj.« Da ni tako, imamo na stotine primerov. Navedimo le enega iz Ljubljane. V Lichtenhur novem zavodu je vprašal zadnje dni šolskega leta v III. r. meščanske šole katehet Ponikvar učenke, katera je Sokolica. Nato jih je vstalo osem, ki pa niso pri društvu vpisane, ampak le simpatizirajo s sokolstvom. Ko je prednica to zvedela, je prišla v razred, je onim deklicam, ki so bile razene vse v M. družbi, odvzela svetinice in jih slovesno izključila iz M. družbe ter jim napovedala, da prihodnje leto ne bo nobena teh več sprejeta v zavod. Med tem pa ravno ta prednica komandira učenke, da morajo delati štafazo pri orlovskih slavnostih. Imena onih deklic so na razpolago, pa jih zaradi prostora ne navajamo. Klerikalni listi navajajo kot najtehtnejši argument za verske šole, da tudi nasprotniki pošiljajo svoje otroke v verske zavode. Dobro, da se enkrat pove, da tega ne delajo zaradi verske šole, ampak zato, ker imajo te šole internate, kjer so otroci kolikortoliko varno spravljani. Ko bi pa bilo dovolj in ceneni posvetni internati, bi bili pa verski zavodi kmalu prazni. ker bi noben neklerikalec ne dal vanj otrok, ki tam samo stradajo, prezebujejo po kapelah, snažijo se, kjer se jim uniči perilo s nepravilnim pranjem, zraven pa morajo še prenašati neslanosti raznih katehetov in sester, ki jih vlačijo po orlovskih prireditvah in k pogrebom, dasi je zadnje po ministrski odredbi prepovedano. Šolskim oblastvom pa priporočamo, naj nekoliko pazneje nadzorujejo gornji zavod, ki je zadnji čas priplaval v popolnoma klerikalne strankarske vode.

— O zaposlenosti pri »Vnovčevalnici za živino in mast v Ljubljani«. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sporazumno z ministrstvom za gozdarstvo odločilo, da je uporabljanje za vajenca ali pomočnika pri mešarskem in prekalniškem podjetju »Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani« dokler ima to podjetje značaj državnega zavoda in ako dela dotičnik pod vodstvom oseb, ki imajo dokaz usposobljenosti za dotični obrt ali sicer razpolagajo z zadostno strokovno izobrazbo, smatrati za enako uporabljaju v dotičnem obrtu. Obenem so se določili ti-le predpisi o izdajanju potrebnih izpričeval: V izpričevalu mora biti omenjeno, da se je dotičnik uporabljal pod vodstvom nadzornega organa, ki ima dokaz usposobljenosti za dotični obrt ali sicer razpolaga z zadostno strokovno izobrazbo. Izpričevalo mora imeti nadalje prilažek: To izpričevalo nadomešča na podstavi § 14. b. odstavka 2., zakona z dne 5. februarja 1907., drž. zak. št. 26. in ministrskega ukaza z dne 14. junija 1921. V št. 3936. redno izpričevalo v smislu § 14. u. z. o zaposlenosti za pomočnika ali vajenca v mešarskem in prekalniškem obrtu, če se je zaposlenec uporabljal pod vodstvom oseb, ki imajo dokaz usposobljenosti za dotični obrt ali sicer razpolagajo z zadostno strokovno izobrazbo, in če je zaposlenost trajala v času, dokler ima »Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani« značaj državnega zavoda. Izpričevalo mora biti v zvezi s § 14. Zakona reda potrjeno od mestnega

magistratu v Ljubljani. Tozadevna naredba je stopila v veljavo dne 7. julija. — Zlatnik, pred vsem Napoleonom, se najdi na nas močno kupuje, in se je časa dvignila. V Italiji je plačevati carino v slatu. Tam jih iščejo. Najbrž so od nas istihotaplajo. Oblastva posor!

— Telovadišče na trgu Taboru. Oni, ki so imeli pomisleke proti preureditvi trga, so stihali, ko se je pokazala nova slika na tem prostoru, ki je pa za sedaj samo senca tega, kar bo čez nekaj let, ko se vse zaraste. Dragocena ograja, moderna in izredno močna razsvetljava na visokih provizoričnih svetilnikih, zgledna in racionalno razdeljena telovadiščna plošev vabijo oko, da se človek začne te veliki pregradbi v tako kratkem času. Iz trga Tabora je za vedno izgubljena zapuščina »gmajna«. Novo življenje se pričinja v tem delu zahodne Ljubljane.

— Slovenska zdravnica. V Prazi na univerzi je pred dnevi promovirala doktorica vsa zdravilstva ga. Valerija Valjavec, Mariborčanka.

— Usoda koroškega župnika. Znan koroški župnik - begunec G. a. b. r. n. je zaprosil pri zagrebškem ordinarijatu za podelitev župnije v Kotarih pri Somboru.

— 64 let bo poteklo prihodnji mesec, odkar je stekel prvi vlak južne železnice iz Ljubljane proti Trstu.

— Vojaška dolžnost naših državljanov v Ameriki. Mladenci, ki so odšli v Ameriko pred nastopom vojaške obveznosti in ki se niso zgledali za vojaško službo v Avstriji, niso dolžni služiti v Jugoslaviji v Avstriji zamujene vojaške službe. Če niso postali ameriški državljani, potem so dolžni odslužiti orožne vaje do 32. leta. Vsi ti se morajo zgledati pri našem konzulatu v Ameriki.

— Judas Iskariot iz Korotana obsojen. Brezposelni rudar Franc Rifelj iz Prevalja je bil za časa naše ponesrečene akcije na Koroškem, ko so podpirali Volksveroverci ropali in morili naše ljudi eden tistih nevarnih propalcev, ki so za celovški »Heimatsdienst« opravljali službo špijonov in Iskariotov. Plazil se je okoli slovenskih prebivalcev, se jim hlinil, pri tem izvolal njih mlajenje, si vsa imenoma napisal ter »črne liste« izdajal Heimatsdienstovim rabljam. Tako je med drugim prignal pleneče Volksveroverce k lesnemu trgovcu Križniku in pozneje k mesarju Francetu Wauken v Prevaljah. Pred te tega so stopili trije taki vojaški roparji; Rifelj, kateremu je Wauken toliko dobrega storil, ga jim je izdal z besedami: »Das ist der, der für Jugoslawien 31.000 K gegeben hat.« K sreči za Wauka je bil navzoč tudi Videlj, ki je imel službo javne straže. Ko so voljki zvedeli, kakšna podla duša je izdajalec Rifelj, so opustili svojo namero ter se se opravičili. Rifelj je potem pobegnil, tako da je še le zdaj prišel pred svoje sodnike pri okrožnem sodišču Maribor. Ko je dr. Koderman kot njegov zagovornik še le tik pred razpravo zvedel, kakšen podlež je Rifelj, mu je po svojem koncipijentu na mestu odpovedal zagovorništvu. Rifelj je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

— Obnova Ljubljane. Obnovitvena dela v Ljubljani napredujejo. Prihodnji teden bo končano tlakovanje pločnika na Dunajski cesti. Kolodvorska ulica je na novo nasuta in v valjarijem prav dobro urejena. Južna železnica je začela z nasipanjem Ceste na južno železnico. Prav lep vtis napravi sedaj ograja, ki je napravljena na obeh koncih Kolodvorske ulice. Prostor pred glavnim kolodvorom so pričeli tlakovati s kamenitimi kvadrati. Delo napreduje. Južna železnica je sedaj tudi okusno prenovila peron glavnega kolodvora. Posebno restavracijski prostor je lepo okrašen. Po mestu so številne hiše popolnoma prenovljene in na novo pobeljene. Nekatere prenovljene hiše prihajajo še le sedaj do svoje arhitektonske veljave.

— Nove stavbe v Ljubljani. Stavbna sezona je v zadnjem času postala v Ljubljani živahnjša. Iz stavbne krize, ki je vladala ves čas po polomu, se pojavljajo v Ljubljani prve moderne stavbe, prva znamenja, da se bližamo končni rešitvi stanovanjske krize. Kot velik praznik bi skoro morali praznovati, da je bila te dni popolnoma dograjena prva hiša, uradniško poslopje južne železnice na Resljevi cesti. Ta lepa stavba je sedaj skoro povsem dovršena, le nekaj malenkostnih barvarskih in čistilskih del je treba še izvršiti v pridičju. V hišo se že selijo prve stranke. Stavba sama na sebi je prikupna in moderna. Tudi druge stavbe in gradnje hiš napredujejo. Na Dunajski cesti nasproti »Slonu« kar raste iz tal impozantna palača Ljubljanske kreditne banke. Pročelno pritličje ob Dunajski cesti je dovršeno, zidajo že strop. Tu bodo veliki, moderno adaptirani bančni prostori, predvsem menjalnice in blagajnice. Tudi pritličje banke proti Aleksandrovi cesti je dovršeno. V ozadju so dokončana betonska delo velikih podzemeljskih prostorov, kjer bo električna centrala, dalje centralna kurjava in moderno zgrajeni veliki tresorji. Bančna palača bo preskrbljena tudi s pnevmatično pošto. Uradniška hiša Ljubljanske kreditne banke v Beethovni ulici je v glavnem do-

šena. Vrše se sedaj notranja opleševalna dela, predvsem mizararska in plesarska. V jeseni se bodo že v selile stranke. Gradnja palače Trboveljske premogokopne družbe še vedno popolnoma počiva. V zadnjem času je le opažati, da so začeli dovažati opeke. Lepe stanovanjske hiše Jadranske banke v Pražakovi ulici se bližajo tudi svoji dovršitvi. V jeseni bodo gotovo sposobne za stanovanje. Sedaj kopljejo dovodne kanale. V bližini zida svojo hišo Prometni zavod za promet. Sezidani so pritlični prostori. Južna železnica je začela ta teden med glavnim poslopjem in carinarnico kopati temelj za novo uradno poslopje, kjer bodo natančljivi blagovno-prometni in carinski uradi. Na Mirju napreduje gradnja tehnične šole. V ostalem so obnovitvena dela zelo številna.

— Daruje knjige za slovenske vojake v Negotinu! V Negotinu, v severovzhodni Srbiji, služi kakih 800 slovenskih vojakov pri 9. pp., kamor spada še 300 drugih slovenskih vojakov, ki so začasnoma na albanski mej. Vojaki zelo pogrešajo slovenskih knjig. Kdor hoče naše fante razveseliti s kakšno knjigo, naj jo pošlje na naslov: Edo Delák, podporučnik u 9. poš. puku, Negotin u Srbiji.

— Govor o sv. pismu se vrši v nedeljo ob 8. zvečer v evangelijski cerkvi na Osovskevi cesti.

— Vodovod so te dni v zgornjem koncu Kolodvorske ulice zaprli, ker polagajo cevi za napeljavno vodo iz glavne cevi v imenovani ulici do novih hiš Jadranske banke in ostalih dveh hiš se sedaj gradita. Delo bo v 2 ali 3 dneh končano. Za stranke je to seveda sitno.

— Za tlakovanje sveta pred glavnim kolodvorom je nabavila južna železnica in je dala napeljati te dni mnogo kamenitih kock. Delo se je že pričelo, ker bo tudi cesta s parnim valjarjem urejena, kar se že izvršuje. Prejanny tlak pa se odstranjuje.

— Brez rešilnega čolna in stopnje je Gruberjev kanal. Kaj, ko bi mestna občina in odbor za osuševanje barja žrtvovala par tisoč kron za ta reševalni namen, ko se vedno ponavljajo nesreče v tem kanalu. Povsod drugod se za take slučaje oskrbe potrebne naprave — Maribor, Ptuj, še celo naš Kranj — v Ljubljani pa nič!

— Umri je v ljubljanski vojaški bolnici ruski polkovnik Mihael Vladimirovič Kolobor, bivši poveljnik 3. strelskega polka carske telesne garde. Pogreb se vrši danes ob 16. iz vojaške bolnice.

— Nagle smrti je umrl kapetan Horáček, učitelj na mariborskih vojaških realki.

— Iz Loškega potoka nam pišejo: V torek, dne 12. t. m. praznuje naš nadičitelj g. Ferdo Wigele 50letnico svojega rojstva in 30letnico svojega službovanja. Še mnogo leta!

— Železniška nesreča. Sirota, vdova 78 let stara Helena Frigo 2. lga pri Ljubljani je hotela včeraj 3. t. m. pri Trebnjem prekarati železniški tir v trenutku, ko je vlak prihajal. Ker je na pol gluha, ni slišala ropota lokomotive, niti nje žvižga, ter jo je stroj prijel in vrgel na tla. Močno je poškodovana po rokah in na glavi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

— Ljubljanska kronika tatvin. Mica Olipič se brez posla klati po Ljubljani in kaj rada krađe kokoši. Mica ima lepe bele zobe in na desnem ušesu rjavo bradavico. — Gospa Kristina Stanič je imela srečo, ker ji je mlada tatnica vrnila na glavnem kolodvoru ukradeni in dežnik vreden 260 K. — Iz skladišča Stavbne družbe na Vrtači so neznani tatovi odnesli tri zidne vezi vredne 560 K.

— Idila Meestnega loga. Danes ob ranjih jutranjih urah je ljubljanska policija preiskala idilična gnezda vlačgarjev, tatov in potepuhov v Meestnem logu. V znani Dolencičevi hiši je dobila v senenih luknjah zločinski parček: 10krat predkaznovanega tatu Joketa Piškurja in 11krat predkaznovanega kokašjo tatico Mico Boštjančič. V drugi seneni luknji je iztaknila lisiaka Jakoba Skopca, 11krat predkaznovanega tatu. Vsi so brez izkazil strehe in posla.

— Žabe v Ljubljani. Idila postaja vedno popolnejša. Zdaj imamo v Ljubljani že tudi žabe, ki ob luninem svitu reglajo in kvakajo vso noč. Ker se ljudje večinoma ob odprtih oknih, imajo občutek, da so v mirni vasi, ki ji motijo nočno tišino le žabe in objestni vriski ponočnikov.

— Ukradeni kolo. Nek elegantno opravljen tat v temni obleki s čepico rok z zaočrelim vratom mi je ukradel kolo iz veže. Kolo je znamke »Regent« kar ima na prestavi zapisano. Navpično obrneno balanco črno z rdečimi obroči pleskano. Na obeh ventilih manjkajo kapice. Sprejdi medena tablica z napisom »Regent«. Nagrada 300 K kdor izsledit tatu.

— Nezgode in poškodbe. Vladni kanalist Fran Pleničar v Litli je padel med vožnjo v Vačah pod voz. Kolo mu je strilo in zdrobito levo roko. — Fotografski pomočnik Leon Magolič si je pri nogometu težko poškodoval levo nogo. Odpeljali so ga v bolnico. — V litjski predilnici je stroj prijel 15letnega delavca Ivana Zupana za desno roko in mu je težko poškodoval,

V tovarni na Prerovem pri Kamniku je na stroju nastala eksplozija, ki je težko ranila na glavi in na rokah delavca Anjo Petek. Vsi poškodovanci so v ljubljanski javni bolnici.

— Postrežen samomor. Iz obupa se je vojni invalid Janez Vetrnik iz Predoseli pri Kranju sabodel s nožem v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

— Arretiran tihotapec konj. V Ljubljani je bil konjski mešetar, ki je bil v stalni zvezi z konjskimi tihotapci, kmeti v Ložu, ki neprestano spravljajo številne konje v Italijo skozi temne snežniške gozdove. To tihotapstvo je zelo dobičkonosno. Konjski mešetar, pomagač tihotapev Janez Bizjan iz Gline je bil te dni na Marilinem trgu arretiran na ogradbo branjeve Marije Čermelj, ki mu je bila izročila 1622 lir, da bi jih zamenjal za krone. Bizjan je to storil in je prejel 11.516 K 12 v. Z denarjem je odšel na Rake, kjer je pomagal spraviti tri konje preko meje. Čermeljeva je krila in nima mnogo škode, ker so denar našli pri njem oziroma pri arretirani njegovi ljubici Mariji Mežan.

— Ukraden vol. Posestnik Marji A. v Notranjih Gorah pri Brezovici je bil po noči iz hleva odpeljan najlepši, 4letni vol, vreden 9000 K. Tatovi so bili zelo prebrisan, gotovo kakti tihotapci, ker so volu nogo s cunjami obvezali, da so tako zakrili vsako sled. Vola so najbrže srečno spravili preko meje.

— Nesreča na Mirju. Zidarski pomočnik Ivan Fogel, 19 let star, je včeraj popoldne padel s stavbnega odra Stavbne družbe na Mirju. Poškodoval se je na rokah in nogah. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnišnico.

— Premeščen je bil na svojo prošnjo iz Zabukovce pri Celju v Mostar rudarski inženir Ivan Kralj in bil imenovan za nadkomisarja v VIII. šolskem razredu.

— Slovenska dijaška zadruga v Brnu naznana, da je bil 22. junija t. l. promoviran njen član gospod živnozdravnik Leopold Hribar na tukajšnji živnozdravniški visoki šoli za doktorja veterinarske medicine. V tekočem študijskem letu so postali živnozdravniški sledeči bivši člani: Og. Maks Reiko, Fran Vober, Rajko Deu, Ivan Kenda, Fran Goljar, Ivan Kobenter, Fran Lužar, Fran Koselj. Inženirje so postali: Og. Blaž Pristovšek, Ivan Bartl, Adolf Košiča, Vlado Šajmer, Milko Pirkmaier. Geometer je postal g. Anton Streuer.

— Mestna zastavljavnica ima tomesčno dražbo dne 14. julija 1921 ob 3. popoldne.

— Grehi carinika Nepomuckega. Afera carinika Nepomuckega v Mariboru je prinesla toliko gromov na dan, da je oblast preklekala, da sme Nepomucki proti kavciji 200.000 K na prosto ter zahtevala baje še enkrat tolikšno kavcijo, katere pa Nepomucki vkljub svojim bogatim in visokim zvezam ne more doprinese. Pa ne toliko Nepomucki, v tej aferi bo pravzaprav obtožen ves zavožen sistem na naših posebej še na naši obmejni carinski upravi. Maščuje se v prvi vrsti, da pušča uprava carinike na odgovornosti mestih brez kontrole in da se tudi občinstvu jemlje vsaka možnost kontrole neposredno pri dotičnih uradih samih.

— Avstrijsko skladišče v Pireh-novi hiši. Kakor znano, je veletržec Pircan v Mariboru svojo veliko trgovino v Gosposki ulici opustil; spodnje prostore je dal v najem Zadrugi banki, na drugi strani je bilo že preje podjetje »Svetlac«. Ostalo pa je prazno celo prvo in drugo nadstropje. Maribor, kjer ravno sdaj tako primanjkuje stanovanj, je že ugibal, da se bo vendar kdo našel, ki bo večkratnega milijonarja, lastnika, prisilil, da adaptira obe nadstropji za stanovanje ali vsaj za take lokale javnega značaja, ki so doslej nameščeni v bivših stanovanjih. Kakor pa izvemo iz zanesljive strani, se s 1. avgustom tu sem preseli skladišče za mobilije nemške avstrijske tržke Preisa, ki se nahaja sedaj v poslopiju Okrožne bolnišnice blagajne. Tržka prevzame razen lokala za banko celo hišo zase, ker je »Svetlac« v likvidaciji, tudi te krasne prostore. Kdo je izdal to dovoljenje, nam ni znano.

— Pravilnik z natančnejšimi določili za izvrševanje uredbe o stanovanjih in najemnih zgradbah vobse je izšel v »Uradnem listu« št. 79.

— Zglašanje vojaških obvezancev. Da dobe komande vojaških okrožij potrebne podatke za sestavo občinskih registrov vseh onih, ki so zavezani vojaški dolžnosti, je odredila deželna vlada na podstavi zakona o ustroju vojske, da se morajo zgledati pri občini svojega bivališča vsi moški, ki so rojeni leta 1871. do vstetelega leta 1898. Zgledati pa se morajo rojstni letniki 1871. do vstetelega 1888. od dne 17. julija do dne 17. avgusta in rojstni letniki 1889. do vstetelega 1898. od dne 18. avgusta do dne 18. septembra t. l. Natančnejši razglas je priložen v Uradnem listu št. 79.

— Več mladenk in Mešičke doline bi se rado udeležilo za živile, modiste in ak prodajalke. Ker so rojstni staršev, bi jih morali srejeti le obrtniki (ce), ki bi jim lahko dali (le) celo oskrbo. Da se pomaga tem deklicam in jih vzgoji obenem tudi narodno, se prosti sadoestnega odnosa tej prošnji. Tozadevna vprašanja naj se pošljejo na uredništvo tega lista pod »Učbenke iz Mešičke doline«.

— Koncert salonskega orkestra se bo vršil v nedeljo 10. t. m. v gostilni Draščak, Bohoričeva ulica 9. Vstop prost. Solidne cene.

— Vojaški koncert se vrši danes v soboto zvečer v hotelu »Štrukelj«. Vstop prost.

Ustava Kraljevine Srbov Hrvatov in Slovencev.

ODDELEK III.

Socijalne in ekonomske odredbe.

Člen 22.

Država se briga, da se vsem državljanom ustvari enaka možnost usposobljenosti za pridobitne posle, h katerim se nagibajo. Ona izvrše v tej smeri strokovno podučno organizacijo in uredi stalno podpiranje za šolanje sposobne siromašne dece.

Člen 23.

Delavna moč stoji pod zaščito države. Zene in nedoraste se imajo posebno zaščititi pred poslom, njihovu zdravju škodljivim. Zakon določa posebne odredbe za zavarovanje in zaščito delavcev in predpisuje delavni čas v vseh podjetjih.

Člen 24.

Proizvodi duševnega dela so avtorjeva svojina in uživajo državno zaščito.

Člen 25.

Svoboda pogodb v pridobitniški odnoših se priznava v kolikor ni v nasprotju z družabnimi interesi.

Člen 26.

Država ima v interesu celote ali na temelju zakona pravico in dolžnost, da intervenera v ekonomskih odnosih državljanov v duhu pravice in odklanjanja družabnih nasprotstev.

Člen 27.

Država skrbi 1. za pripravo splošnih higienskih in socijalnih pogojev, ki se tičejo narodnega zdravstva; 2. za posebno varstvo mater in male dece; 3. za čuvanje zdravja vseh državljanov; 4. za pobljanje akutnih in kroničnih nalezljivih bolezni, kakor tudi za pobljanje zlorabe alkohola; 5. za brezplačno zdravniško pomoč brezplačno dajanje zdravil in drugih sredstev, za čuvanje narodnega zdravja siromašnih državljanov.

Člen 28.

Zakon (brak) stoji pod zaščito države.

Člen 29.

Država materialno pomaga narodnemu zadrugištvu. Istotako država materialno podpira tudi ostala narodna gospodarska združenja, ki ne delajo za dobiček. Takim združenjem in takim gospodarskim združenjem, oziroma njihovim zvezam, se daje v krogu njihovih poslov pod sicer enakimi pogoji prvenstvo pred ostalimi privatnimi podjetji. Predložil se zakon o združenih z veljavnostjo za vse ozemlje.

Člen 30.

S posebnim zakonodajstvom se uredi poljsko-gospodarsveno zavarovanje.

Člen 31.

Zavarovanje delavca za slučaj nesreče, bolezni, brezposelnosti, nesposobnosti, starosti in smrti se uredi s posebnim zakonom.

Člen 32.

Invalidi, vojna siročad, vojne vdove in siromašni ter za delo nesposobni roditelji poginoli ali v vojni padli vojakov uživajo določeno državno zaščito in pomoč v znak priznanja. Z zakonom se uredi vprašanje o usposabljenju invalidov za delo in o vzgoji vojne siročadi za delo in življenje.

Člen 33.

Pravica delavca do organizovanja, da doseže boljše delovne pogoje, je zajamčena.

Solstvo.

— Na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani so se vršile mature pod predsedstvom v. š. n. Jos. Westra od 1. do 6. julija. Od 53 prijavljenih kandidatke so bile naslednje: Biziak Marija, Brandstetter Marija, Cirman Ana, Dolenc Polka, Gradišar Marta, Hočvar Rozika, Kunc Iva, Kunst Erna, Lobe Tončka, Lovar Marija, Perme Jožica, Rakovec Iva, Rus Lojzka, Škerjanc Lea, Šorli Cilka, Urh Mira in Valentič Milica. Aprobirane so bile sledeče kandidatke: Dažman Jelica, Dolničar Zora, Faganel Leopoldina, Frank Majda, Gorazd Maša, Hočvar Irena, Horvat Staša, Hrovat Valči, Joshi Ivana, Kalan Ludovika, Lovšin Francka, Perko Marija, Pipan Justina, Pivk Francka, Podboj Anka, Rosina Milena, Rupnik Bogdana, Uhlir Mařenka, Vrhovec Šiša, Zagar Marica. — Hospitantke in privatistke so vse prestale zrelostni izpiti: Artel Marija, Klovor Sonja, Kunstler Eluša, Podboj Elza, Podboj Draga, Zimec Berta, Bizovičar Leopoldina, Treftali Vida, Hitzl.

— Mestni dekliški licej in ženska gimnazija v Ljubljani. Zavod je sklenil šolsko leto 1920/21 dne 28. junija t. l. Na liceju in obeh gimnazijah je bilo 419 javnih gojenk in 14 privatistik. Od teh je odlično sposobnih 85+2 gojenk, to je 20%; 286+6 gojenk je sposobnih, kar znači 67,4%; ponavljalnih in dodatnih izpitol je dovoljenih 30+6 gojenkam, to je 8,3%; 9 gojenk je brez reda in 9 gojenk (2%) je nesposobnih, da vstopijo v naslednji višji razred.

— Licejska ljudska šola je štela v petih razredih 229 gojenk; od teh so 3 nesposobne.

— Na licejskem trgovskem tečaju je bilo v tem letu 56 gojenk. 10 gojenk je doživelo tečaj z odličnim uspehom. 37 gojenk je dobilo prvi red; 6 gojenkam se je dovolil ponavljajati izpiti in eni gojenki dodatni izpiti. 1 gojenka je bila reprobirana na eno leto.

Rud. Badlura.

Nesreča v Savinskih planinah.

Vsak zaveden planinec z zanimanjem zasleduje, kaj da se godi v naših alpih in kaj se o njih govori in piše. Z radostjo sprejemamo vsak nov, zdrav pojav pri razvoju našega planinstva in razumljivo je, da nas nasprotno težko zadene vsaka neprijetna vest, ki pride iz naših alp, predvsem pa o tako žalostnih slučajih, kot je bil letošnji vidovdanski.

V zadnjih letih je registrirala črna knjiga alpske kronike v naših alpih pod naslovom »Kamniške alpe«. In zopet se je odprla letos ta knjiga na isti strani — po vojni je letošnji slučaj že tretji, ki ga ob žalujemo planinci in neplaninci. Grobišču pod razpito Severno triglavsko steno koncem Vrata, v najlepšem kotu Julskih alp sledi turbo mesto v enem najdivnejših kotov v Kamniških planinah, tam gori nad Okrešljem, vrh slovite Logarske doline.

Kot običajno ob sličnih nezgodah razširjajo se vse mogoče govorice in različno komentirajo vesti po listih in primeri se žel, da se vrinejo vmes tudi take, ki nikakor ne odgovarjajo resnici in mečejo nepotrebno senco na alpinistiko. Ni mi namen tu zagovarjati na dolgo in široko »plezalne struje«, predvsem ne plezalne »šole« kluba »Skala« — pač pa mi je na tem, da ovržemo ono karakteristično Turškega žleba nad Okrešljem, kakor je bila podana pred kratkim v časopisu. Neznani mi dopisnik je storil v svojem članku jako slabo uslugo propagandi naših Savinskih alp. Članek riše »Turški žleb« v tako črni barvi, predstavlja to pasajo občinstvu kot nekaj tako groznega, da se je bati in dvomiti: je-li se ga bo lotil turist, ki ga še ni videl in je čital oni opis — če bo prežl danjši poplavek. — Potrebno se mi torej zdi poudarjati to-le: pot skozi Turški žleb, najznamenitejši Ozebnik* v zoni brez objektivne nevarnosti. Pot je tehnično lepo in dobro, dovolj varno nadelana, na razpolago so klini stopnje in žice, da se oprijemlješ in tako dospješ, če hodiš po pameti — prav sigurno iz Okrešlja na Podo brez vsakršnega tveganja dragocenega rodbinskega ali samskega življenja. Ta pot iz Frišaufovega doma (Okrešelj) čez Podo v Čojzovo kočjo na Korkškem sedlu pod Grintovcem turistom »brez omočice« torej tako toplo priporočam kot ga je pred kratkim nek članek ogledil, kajti je to res eden najzanimivejših prehodov v naših alpih in ne nevaren. Kaj drugega so seveda stena, ki oklepajo ta znameniti ozebnik, s katerimi pa pot SPD skozi Turški žleb nima nič opraviti. Le-te stene Turške gore in Rinke so grde, navpično prepadne in kajpak plezanje, ali praktičiranje s plezanjem po njih — risikanje podjetje. Te stene torej so zahtevale žrtve — a ne nadelana pot skozi Turški žleb, ki se ga je tako neprimerno diskreditiralo.

Prosim torej v drugo objektivnejši sodb o potih in napravah SPD, da ne pride slednjič v slabo luč delovanje SPD, češ, »Ozebnik je dolga, strma z večimi snegom napolnjena spranja (kuloar) med dvema visokima stenama. Savinskih alpih, je normalno v letni se-

da ono podpira ali indirektno zapeljuje turiste na svojih potih v pogubo! To bi bilo eno.

Ob tej priliki še mali dodatek. »Skala« je oficijelno ime nekakega števila mladih planincev izven okrilja SPD. Smatrajo se in hočejo da se jih smatra za planince »čisto posebne vrste«, zato so čutili potrebo, ustvariti nekaj separatizem tudi že v našem planinstvu.

No, končno nimamo nič proti temu, če so si stavili devizo: »getrennt marschieren — vereint schlagen!« Če bodo pokazali v svojem delovanju kaj resnega smisla in smotra za skupno dobro, za zdravi razvoj našega jugoslovenskega planinstva, bo nas to le veselilo. Dosedanje njih delo in žalostne posledice, nam pa, žal, vzbujajo za enkrat le resne pomisleke in mnjenja smo, da bi bilo vsaj nekaterim članom kluba »Skala« nujno potrebno, da se nekoliko bolj brzdajo v svoji mladeniški prečnosti. Ni nam tuj ta proces, ki ga le-ti mladeniči doživljajo. Dobro poznamo to dobo prvega planinskega življenja — ono »Sturm und Drangperiode«. Vsi navdušeni alpinisti jo preživljajo — a tudi ta romantika mora poznati svoje meje!

Po delih in pisavi je razvidno, da vidi klub »Skala« svoj spas menda le v bravournem plezanju in da goji alpinistiko le bolj iz sportnega stališča. Nismo principijelno proti vežbanju plezanja. Četudi odvalja in oddaljuje ta sekta planince kotliko toliko od glavnega, pravega smotra planinstva, vendar ni stvar brez etičnih momentov. Celo žetiti bi bilo, da se iz gotovih ozirov in v neki meri ta struja razvije.

Toda če se goji plezanje, se mora vršiti to vežbanje v primernih mejah, pametni smeri z resnim vpoštevanjem in dobrih vpoznanjem moderne plezalne tehnike. Brez tega vsako še tako ognjevit navdušenje, mladeniška planinska korajzja in predrznost nič ne opravi v opasnih časih in pečeh, je in ostane neobdelana surovina.

Nujno torej nasvetujemo v splošnem mladim planincem, naj si ne izbirajo za prvi pot v alpe najtežjih potov — začenja se s Šmarno goro in ne z Jalovcem. Budalosti kot je bila zadnja gorska tekma iz Javornika na Stol naj enkrat za vselej nehajo, trening bodi previden, brez lahkomiselnosti, častiljenja in predrznosti. — Alpinisti pa, ki so mnenja, da so »odrasli« nadelanim planinskim potom in si dozevajo, da jim je že preosta vsaka pot preko skal in pečevja, le-ti alpinisti — tudi turistovski klub »Skala« — naj se najprej dobro seznanijo s pravilno rabo vrvi, dežer in cepina ter drugih alpskih pripomočkov! Predvsem bi jim svetovali, da posvetijo, predno se spuščajo na riskantna podjetja, nekoliko več pažnje kardinalnemu poglavju plezanja: »kako se je varovati z vrvojo!«

O vrvi, o kateri so se izrazili nekateri člani kluba »Skala«: »da je takole nekako le bolj samo za tolažbo... o tem imamo absolutni alpskih vodniških šol povsem drugačno mnenje in prepričanje!

Razpis pisateljskih nagrad. Predsednik »Slov. lovskega društva«, dr. Ivan Lovrenčič, je naklonil društvu 2000 K z določilom, da jih porabi za nagrado najboljših, izvirnih, slovenskih lovskih spisov, namenjenih za društveno glasilo. Vsota se razdeli sledeče: 1000 K za najboljši spis iz živalstva, 600 K za enak spis iz ptolovja in 400 K za najboljši prispevek lovskopripovedne vsebine. Pisatelji naj pošljejo svoje tekmovalne/spise uredništvu »Lovca« najkasneje do 1. novembra t. l. s pripombo, da je poslan pri tekmovalen, in z izjavo, ali se naj pri obli »Lovca« tudi za slučaj, da bi ne dobil nagrade, pa bi sicer zadoščal zahtevam, ki se stavijo na za objavo gođen spisa. Glede obsega imajo pisatelji popolnoma prosto roko, enako tudi glede vsebine v okviru razpisa. Spise presodi in odloči nagradno uredništvo »Lovca«, ki ima pravico, da prisodi nagrado za slučaj pomanjkanja primernih tekmovalnih spisov tudi kakemu v letošnjem »Lovcu« že priobčenem spisu.

Sokolstvo.

— Zupni zlet župe Ljubljana I. se vrši v Ljubljani dne 31. julija 1921. Bratska društva, ki se udeležijo tega zleta, naj voplane priljavnice čimprej izpolnijo in vrnejo tajništvu Sokola II. v Ljubljani.

— Župa Ljubljana I. opozarja bratska društva ljubljanskega okrožja na javno telovadbo Sokola I., ki se vrši jutri, dne 10. t. m. Zbirališče ob pol 3. popoldne na realki, odhod ob 3. Predsedstvo

— Sokol II. v Ljubljani se udeležijo javne telovadbe Sokola I. korporativno z godbo. Zbiramo se v nedeljo, dne 10. t. m. ob pol 3. popoldne na realki, odhod trčno ob 3. Bratje, udeležba dolžnost. Bratje Sokola I. se zbirajo istotam.

— Javna telovadba Sokola I. je v nedeljo 10. t. m. Dopoldne ob 9. do 12. je na trgu Tabor koncert vojaške godbe in telovadne skušnje, popoldne ob 4—6. Javna telovadba. Nastopijo vsi oddelki. Po telovadbi koncert in ljudska zabava. Vstopnice so v prodaji v trgovini Gorjanc poleg magistrata.

— Sokol I. se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri dnevu »gradbe in cvetja«, zahvalujemo se vsem, ki so darovali cvetje in denarne prispevke. Omotni uspeh cvetja 156.097 K. Še večji od gmetnega uspeha pa je njegova moralna stran. Celokupna Ljubljana je pokazala globok smisel za Sokolstvo. Sokol I. gradi vzorno telovadišče z stroški, ki gredo daleko preko proračuna. Razvije njegovega dela stopi sedaj v drugo fazo, ki ji sledi čez nekaj let zadnja, ko dobiimo Sokolski dom.

— Sokolsko društvo v Šiški priredi v nedeljo, dne 17. julija 1921 veliko javno telovadbo na vojaškem letališču v Šiški. Spored: Dopoldne: 1. Ob pol 10. skušnje na vojaškem letališču. Popoldne: 2. Ob 2. zbirališče bratskih društev in članstva pred društveno telovadnico. 3. Ob pol 3. odhod na telovadišče. 4. Od 3. do pol 4. koncert vojaške godbe na telovadišču. 5. Ob pol 4. javna telovadba. 6. Po telovadbi sprevod na »Bellevue«, kjer se vrši vrtna veselica, godba in petje, srečolov in šaljiva postaja, paviljon itd. Gorka jedila se servirajo le v salonu in na terasi. Vstopnina: K telovadbi sedeži I. vrste 5 D, II. vrste 4 D, III. vrste 3 D, stojišče 2 D. — K dopoldanski skušnji 1 D. — K vrtni veselici 2 D. Predprodaja vstopnic pri bratu Wellgonju, Celovška cesta. Sodeluje godba dravske divizije pod osebnim vodstvom g. dr. Cerina. Zdravo!

— Posavsko okrožje Celjske Sokolske župe priredi v nedeljo, dne 17. julija t. l. zlet in nastop narašč. v Trbovljah. Svira Trboveljska rudniška godba. Za okrepčila bodo vsestransko preskrbljena. Prijatelje sokolskega naraščaja opozarjamo na ta veliki naraščajni nastop v tako važnem kraju kakor je Trbovlje. Železniške zveze so jako ugodne.

— Sokol v Notranjih Goricah priredi v nedeljo 10. julija javno telovadbo in vrtno veselico. Prijatelji Sokolstva udeležite se naše prireditve v častnem številu, da s tem pokažemo, da nas res duži zvišena bratska vez Sokolstva! Vlak, ki vozi iz Ljubljane ob 14.25. vstavi v Notranjih Goricah tik veseličnega prostora. Povratek iz Notranjih Goric ob 21.30.

— Sokol v St. Janžu na Dolenjskem proslavi svojo desetletnico z okrožnim zletom, obveznim za vsa severna društva novomeške sokolske župe, ki se vrši dne 17. julija t. l. Po prihodu dopoldanskega vlaka skušnja članov in članic. Pričetek telovadbe ob 15. Bratska društva prosimo, da nam javijo pravočasno, koliko kosil žele.

Društvena veselja.

— Pevski odsek šentjakobskega naprednega društva priredi izlet v nedeljo 10. julija v Horjul in se udeležijo ondote veselice požarne brambe. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 14.2. z južnega kolodvora, kjer jo zbirališče. Prijatelji odseka in petja ter člani društva se vladno vabijo, da se izletu pridružijo. Prihod z vlakom v Ljubljano ob pol 10. Nameravani pešizlet čez Golovec v Škofljoce istega dne se preloži na poznejši čas.

— Akademsko društvo »Triglav« si usoja javiti vsem st. starejšim in ljubiteljem »Triglava«, da ima sedaj svoj lokal v Dugoji ulici 33/II, Zagreb. Obenem prosimo, da se vsa eventualna pošta pošlji na novi naslov.

— Izlet »Ljubljanskega Zvona« v Borovnico. Zbirališče zbora jutri popoldne točno ob tri četrti na 2 pred južnim kolodvorom. Vsi in točno! — Odbor.

— Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. V četrtek, dne 14. julija se vrši ob 14. v magistratni dvorani izvanredni občni zbor slov. zdrav. društva s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo pripravljalnega odbora za kongres. 3. Zdravniška zbornica 4. Slučajnosti.

— Ženski kongres. Vse ženske organizacije, vsi odbori in vsi odseki za pririditev ženskega kongresa v Ljubljani imajo v ponedeljek 11. t. m. ob 17. važno sejo v posvetovalnici na magistratu. Prosi se udeležbo članic vsih organizacij polnoštevilno.

— Orbtno društvo za Zg. Šiško in okolice priredi ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 17. julija ob 3. popoldne v gostilni pri g. Anton Štruklju (vulgo Zibert) na Trati, vabijo se vsi obrtniki mojstri brez razlike strankarskega mišljenja. Pripravljeni odbor

— Šentjakobski semenj 7. avgusta v prid knjižnici, dramskemu odseku in pevskemu zboru šentjakobskega naprednega društva obeta letos izredne zanimivosti. Ti šentjakobčani imajo vedno kake muhaste namene in načrte in tako mislijo tudi na svojem semenju pokazati najnovje iznajdbe. Veseljeni odsek je prejel namreč s Francoskega in Češkega celo vrsto najrazličnejših originalnosti, ki jih hoče obiskovalcem svojega semenja predložiti.

— Klub »Soca« priredi v nedeljo, dne 10. t. m. na Glincah pri Slamiču »Primorski šagor« s plesom, godbo, petjem, koletom sreče, panoramo itd. Preskrbljeno za posebnosti primorske kuhinje. Vabljeni so vsi člani in prijatelji društva. Vstopnina na veselični prostor za člane 2 dinarja, za nečlane 3 dinarje. Začetek točno ob 4. popoldne.

— Podružnica čevljarških pomočnikov sklicuje svoj ustanovni občni zbor na dan 17. julija ob enem s usnjarskim mes. sdom ob pol 10. dopoldne v prostorih hotela Triglav. Vabimo vse v to stroko spadajoče člane, da se polnoštevilno udeležijo shoda.

Turistika in sport.

— Pot čez Komarčo, t. j. preko steno nad slapom Savice, ki je postala na nekaj mestih nekoliko nerodna, je sedaj popravljena in zopet varna ter tako vlezanimi dohod od Bohinjskega jezera h kočji pri Triglavskih jezernih zopet vpostavljen. Turisti seveda, ki se čutilo močno podvržene omotici in imajo še vedno pomisleke, se je lahko izognelo — posebno pri sestopu — ako uporabijo od Sedmerih jezer pot čez planine Ovtarjio in Dedno polje v Staro Fužino ob Bohinjskem jezeru.

— Markacije SPD. treba čimprej zopet obnoviti in korenito popraviti. V ta namen se je omoval Markacijski odsek pri osrednjem odboru SPD, ki vabi tem potom tudi vse druge rešene, za planinsko stvar vneto in izkušene člane na sodelovanje. Sestanek z svrbo

dogovora in ugotovitve tozadevnega programa se vrši v četrtek, t. j. dne 14. t. m. ob 6. zvečer v Planinski sobi SPD (prostor dr. Tomiškega, Kralja Petra trg št. 2) in vabimo vse, ki se za stvar zanimajo, da se ga sigurno udeležijo.

— Turistovski klub »Skala« izjavlja: Zadnji nesrečni slučaj v Kamniških planinah bi znal biti povod, da bi javnost napačno tolmáčila delovanje in cilje našega kluba. Širijo se vesti, da ba je člani TK »Skala« tekmujejo med seboj, kdo izmed njih prepleza več sten, kaminov itd. Klub sicer goji plezanje na lahkih terenih, toda neizurjenim odločno odveta te težje ture. Tudi ta

Najnovejša poročila.

RAZMEJITEV NA KOROŠKEM.

— Beograd, 9. julija. O razmejitvi na Koroškem je sklepal ministrijski svet v svoji seji dne 23. junila ter odločil, naj se takoj prične z razmejitvenimi deli. Svoj sklep je sporočil naši delegaciji v Mariboru. Na to je razmejitvena komisija zaključila, da se prične razmejitvene operacije na Koroškem dne 12. t. m. Meja se ima določiti na črti Peč, kjer je meja Jugoslavije, Italije in Avstrije, preko Ovcva-Strojne do Kokošnjaka severno od Dravograda. Dela se bodo opravljala v dveh sekcijah in sicer od Ljubela do Kočne, severovzhodno od Jesenic in od Babe, severovzhodno od Jezerskega do Očevca. Vest nekaterih nemških listov, ki so jo priobčili pretekli teden, da je razmejitvena komisija dobila iz Pariza obvestilo, da so razmejitvena dela na Koroškem odgodena na nedoločen čas, da naj komisija prične z deli na madžarski fronti, kakor vse kaže, ni bila točna.

IMENOVANJE KRALJEVIH NAMESTNIKOV.

— d Beograd, 8. julija. Odločitev o imenovanju kraljevih namestnikov, ki bodo likvidirali pokrajinske vlade, še ni izšla in je odložena vsled bolezni ministrskega predsednika g. Pašića. Kakor se danes govori v kompetentnih krogih, je gotovo, da bo za namestnika na Hrvatskem imenovan g. Juraj Demetrovič. Istotako je gotovo, da bo v Ljubljani imenovan g. Hribar, poslanik v Pragi. Glede Sarajeva se še nadalje govori o dr. Gjurgjeviću, za Split pa se omenjata dr. Desnica in dr. Metličić. Najbrž bo jutri seja ministrskega sveta, na kateri se bo končno rešilo to vprašanje, o katerem se je v zadnjem času toliko pisalo v časopisih.

PREISKAVA ZARADI ATEN-TATA NA REGENTA.

— d Beograd, 8. julija. Danes popoldne se bo izdal sklep o zatvoru komunističnih poslancev. Sodišče prve stopnje je ves predpoldne delalo v tej stvari in ni nikogar sprejelo. Po mestu se med kompetentnimi osebnostmi govori, da bo poslanec Kovačević gotovo ostal v zaporu in da bosta najbrž tudi poslanca Filipović in Copić pridržana v ječi.

HIŠNA PREISKAVA V UREDNIŠTVU »NAŠE SLOGE« NA DUNAJU.

— Dunaj, 9. julija. Beogradska vlada je dunajski vladi, posebno policijskemu ravnatelstvu predložila obširen material, ki se nanaša na dunajske jugoslovenske komuniste. Predložen je bil na Dunaju tiskan letak, katerega je beogradska

Gospodarske vesti.

— d Zagreb, 8. julija. Devize: Dunaj 20.60—20.70, Berlin 20.2—20.75, Budimpešta 56.50—57.25, Bukarešta 220—230, Italija 739—741, London (izplačila) 565 do 566.50, (ček) 562—60, Newyork (kabel) 152.50—153, Pariz 1214—1217, Praga 203.50—204.50, Svica 2565—2568. Valute: Ameriški dolarji 148—148.75, avstrijske krone 0—23.50, bolgarski levji 0—152, carski rublji 34—36, češkoslovaške krone 206—0, napoleondori 505—510, romunski leji 225—227, italijanske lire 733 737, turške lire v zlatu 0—590.

— d Beograd, 8. julija. Valute: Francoski franki 300—303, ameriški dolarji 37 do 37.40, grške drahme 190—195, romunski leji 57—57.25, bolgarski levi 35—35.50, avstrijske krone 5.60—5.80, 20 dinarjev v zlatu 0—22.15, napoleondori 125.50—125.75. Devize: London 140—140.50, Pariz 302.50 do 303.50, Newyork 37.60—37.70, Zeneva 533.50—537.50, Solun 192—195, Rim 184 do 185, Praga 50.80—50.90, Dunaj 5.16 do 5.25, Berlin 50.50—50.80, Bukarešta 56.50 do 57.50.

— d Carth, 8. julija. Devize: Berlin 7.90, Holandija 195, Newyork 595, London 22.12, Pariz 47.40, Milan 28.575, Bruselj 46.90, Kodanj 99.50, Stockholm 130, Kristianija 84, Buenos Aires 175, Praga 7.87, Varšava 0.37, Zagreb 3.90, Budimpešta 2.20, Bukarešta 8.50, Dunaj 0.93, avstrijske krone 0.80.

— g Ljubljanski trg. Mesa vseh vrst je v izobilju. Teleče meso se razprodaja po 20 in 24 K kg. Na stojnicah Smoljen in Predovt se razprodaja teleče meso enake kvalitete po 18 K kg. Vred direktnega nakupovanja italijanskih firm po kranskih smelnih, so cene po Kranjski le neznatno padle. Dobri volji se plačujejo po 21 do 22 kron kg živa teže. Cena prašičem se skozi

usodepolna turna je bila odločno odsvetovana. Toliko javnosti v poljasnili.

— Največja dirka v Jugoslaviji bo dirka Ljubljana-Maribor, ki se vrši v nedeljo 10. t. m., ker je že sedaj nad 44 prijav. Od teh pred zaključkom 13 iz Zagreba, 2 iz Celja in 6 iz Maribora, ostali se iz Ljubljane. Zanimivo je, da vozi v skupini seniorjev t. j. dirkačev nad 35 let 9 dirkačev, od kojih je najstarejši 52 let star. Dirka obeta biti nadvse zanimiva. Start je za seniorje ob 3, za vse ostale ob 6. pri pokopališču Sv. Kristofa. Cilj v Mariboru pred železnico. Vsi dirkači se zberejo ob 5, seniorji ob pol 5, v hotela Tivoli.

policija zaplenila povodom atentata na regenta in v katerem je delavskim masam naznanjeno, da sta regent in Pašić odstranjena in da bo komunistična stranka sirla kapitla listično kačo. Na podlagi tega letaka je včeraj dunajska policija izvedla na prošnji beogradske vlade hišno preiskavo v uredniških prostorih tu izhajajoče komunistične »Naše Sloge«. Rezultat preiskave še ni znan.

UREDITEV OBMEJNEGA PROMETA MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO. — ULTIMAT AVSTRIJE?

— Dunaj, 9. julija. Poslanec Ampl, Lautenbacher in tovariši so stavili na zveznega kancelerja dr. Schoberja interpelacijo, v kateri zahtevajo, da Avstrija nastopi ultimativnim potom proti Jugoslaviji zaradi ureditve obmejnega prometa. Dr. Schober je interpellantom izjavil, da je vlada poslala v Beograd noto, v kateri zahteva ureditev vprašanja do 1. julija. V slučaju odlaganja rešitve namerava Avstrija ukiniti tranzitni promet med Ljubotomerom in Mariborom. Dunajski zastopnik kraljestva SHS je bil o tem obveščen.

TAKE JONESCU V KARLOVIH VARIH.

— Praga, 9. julija. »Prager Presse« javlja, da pride romunski zunanji minister Take Jonescu v Karlove varre. Pri tej priliki se sestane z dr. Benešem.

ODSTOP TURŠKEGA SULTANA?

— Rim, 8. julija. Uradna »Stefani« javlja iz Aten, da je kemalistična vlada zahtevala odstop sultana. Sultan je pripravljen odstopiti na korist Abdula Medžida, svojega sina, ki se nahaja v taboru Kemal paše.

KEMAL PAŠA PRED CARIGRADOM.

— Pariz, 8. julija. »Intransigeant« javlja, da so nacionalistične čete Kemal paše prekorčile nevtoralno cono med Izmidom in Tuzio. Od Carigrada so oddaljene še dve uri. Angleške in grške čete jim stoje nasproti.

TURČIJA IN SOVJETSKA RUSIJA.

— Carigrad, 9. julija. Kemal paša je izdal svojim četam proglas, v katerem naznanja, da je stopil v borbo skupno s sovjetsko Rusijo za osvoboditev Carigrada.

POSESTVO NEMŠKEGA POSLA DR. ANGERERJA POGORELO.

— Celovec, 9. julija. Veliko posestvo nemškega nacionalnega poslanca dr. Angererja v Teuschlu na Zgor. Koroškem je včeraj popolnoma uničil velik požar. Škoda znaša 3 milijone kron.

celo leto le malo premika. Določila so se maksimalne cene za sadio in zelenjavo, večinoma importirano iz Italije. Breskve 22 K, marelice 22 K, bruske 16 K, jabolka 12 K, češnje 12 K, kumare 12 K, grah v stročju 8 K, fižol v stročju 10 K, čebula 6 K. Maksimalne cene se bodo določale sporedno s sezonskim spremembami. Ker povzroča italijanski uvoz vsled kurza lire naravnost anarhijo v cenah na domačem trgu in izredno otežkočuje kontrolo cen, je nujno potrebno, da se ta uvoz omeji do zboljšane valute, ker je to blago večinoma luksuzno blago in se nadomesti nekaj tednov pozneje z domačim blagom. Kmečki trg je zelo dobro založen. Krompir nov 3 do 4 K, stari 2 K, pesa rdeča 50 v komad, kolerabe kg 6 K, grah v stročju 7 K kg, grah sladki 10 K kg, Čebula nova 5 K, fižol v stročju 10 K kg. Jaje na trgu zelo primanjkuje; plačujejo se po 2 do 2.40 K komad. Glede mleka vlada prejšnja mizerija. Stranke prinašajo neprestano skisano mleko v preiskavo, vsled nepravilnega ravnanja z mlekom od strani prodajalcev, žita so proti vsemu pričakovanju zopet skočila v ceni, posebno oves se je pedražil v par tednih skoro za 100%. Danes stane oves loco Ljubljana 7.20 K kg; tudi koruza je skočila, kg loco Ljubljana 5.80 K kg. Moka štev. 0 stane kg 17.30 K.

Darila.

Upravi našega lista so poslali: Za Jugoslovensko Matico: Gostilina »Rus«, Grosuplje K 500, za prodane prve nageljske in g. Kopitar, Toplice K 50, donos kegljanja kopaljskih gostov. Skupaj 550 K. Za »Sokola« v Novem mestu: g. Remij Orehek, trgovec v Beogradu K 25, za zgradbo »Sokolskega doma«. Srčna hvala!

Mariborska porota.

V soboto, 2. julija se je pod predsedstvom sod. svet. dr. Muleja zaključilo porotno zasедanje. V razpravi so bili trije glavniki slučaj.

Vlom v trgovino Worsche v Gosposki ulici v noči od 9. na 10. aprila. Manufakturna trgovina Karol Worsche se nahaja na voglu Jenkove in Gosposke ulice pod isto streho kakor trgovina Melistropa. Storitelj so šli skozi vrata v Jenkovi ulici, odprli s pomorenjem ključem skladišče Melistropa, od koder vodijo provizorična vrata v trgovino Worsche. Vkradli so 324 svilnenih vobcev ter 175 m svile v skupni vrednosti 122.787 K. Blago so najprej skrili pri nekem Majerju na Pobrežju, potem pa zakopali na vrhu. Kot juševni oče vroma je fungiral natakari Josip Jodi, kot glavna izvršiteljica sta bila optar Josip Kovačič in zloglasni Albin Abravšek, ki je takol, ko je Jodi sam izšel v vrom, pobežni iz Maribora, dočim je Albin Stembach, strobnik pri Melistropu potaril ključ za vhod v skladišče. Vlom je prvi izdal Jodi, Abravšek pa se je izdal s tem, da je kavararici Metzel za izposojenih 500 K zastavil nekaj vkradenih vobcev, nato pa pobežni. Trgovina Worsche trpi še nad 54.000 K škodo. Jodi sanika, da bi bil pripravljen k temu vromu Stembach trdi, da ni vedel, kakol bodo tovaril rabiti ključ, kar pa je ovirano po dejstvu, da je Stembach štiri dni pred vromom tudi sam poskušal ključ in ga popravil. Kovačič pa pravi, da je bil spetljan po Abravšku. Vred krivdoreka porotnikov so bili vsi trije obsojeni po 18 mesecev težke ječe.

Mlad krojač prišel kotoli. Leopold Konečnik, 19 let star krojaški pomočnik nazadnje v Guštanjah, se je med plebištom seznanil z nekim Turkom, katerega je potem srečal v Celju, Ormožu, Ljutomeru — vsepovedno slučajno. Dosednji Turki je imel seboj svojo ljubo in se je izdal za konjskega trgovca. Trojica je obiskala obmejne murske okraje, se zanimala za tuje konje in dobro živela. V noči 30. oktobra je silila žena posestnika Franceta Himelreicha v Radenoh hodo konj iz hleva. Ko je mož prišel ven, je spazil eno kobilo izven hleva, druga pa je že izginila; preozna mu vrvi je pokazala, da so bili v hlevu konjski tatovi. Alarimirali so orožništvo, med tem pa je Himelreich ob Muri gasil enega tatua, ko je klical brodarja. Ko je sedel na vrom privzema kobila, dobočena se za Nem. Avstrijo, zasilila glas gospodarja, je zavrgla, naka je mladi prijatelj tuji konj prejel prvo kazen. Drugo je dobil sadnji dan porota, ko je bil obsojen na leto ječe.

Usoda roparskega morilca. Zaključek porote je tvoril zanimiv slučaj, čudno usoda mladega roparskega morilca Antona Mačka iz Št. Ilje. Maček je bil pred leti od vojaškega sodišča obsojen radi dvojnega zverženega roparskega mroma na visoko, potem pomolčeno na 20 let ječe, ob prevratu na bil baje zopet sploh pomolčen v Nem. Avstriji, naka se je potepal kot Alojz Herman po Madžarskem, odkoder je prišel v Sv. Lenart služiti k Hoblu, kjer je postal nevaren tuji lastnik, ved časa zaprt, komaj je ječe, se je posvetil tihotapstvu in ker mu to ni dovolj usko, se je končno oprl na debelo — vrom in tatvin. Poleg že obsojenega So-

merja, je postal Maček pravcati strahljivi. Komarskega in pujskega okraja. Zapeljal je pri tem komaj 18 letnega Feliksa Senekoviča iz Pesnice, hlapca pri Liningerju v Mariboru. Vlomila in pokradla sta neznan koliko, priznata le to, kar morata, namreč vrome pri Ivanu Gradinarju v Trčevi, Ivanu Vidmarju v Framu in Kmetijski zadruzi v Račnem, v skupni vrednosti nad 100.000 K. Maček sam je se posebej obtožen manjše tatvine pri Kolaričevi v Ciglenici ter enega koleca v Mariboru. Maček je bil obsojen na 7 let, Senekovič, ker je bil zapeljan, samo na 18 mesecev težke ječe.

Raznoferosti.

Potopljenski parnik v Atlantiku. Ameriški vromski urad priobčuja poročilo, v katerem izraža mnenje, da so bili mnogobrojni parniki, ki so meseca januarja t. l. izgubili v Atlantiku, žrtve t. časnihi viharjev, ki so dosegli bratno 75 do 90 milj na uro. Londonski zavarovalni zavodi pa gledajo na nesrečo, ki se dogajajo ob ameriških obalah že z nezanimanjem.

Ameriški velezrakoplov »R. 38.« Za Zedinjene države v Angliji kupljeni velezrakoplov »R. 38.« največji vodilni zrakoplov na svetu, je napravil včeraj z velikim uspehom šesturno polzkušno vožnjo. Na krovu je imel 48 oseb, med njimi tudi bodočega poveljnika. 40 hiš se je podirilo. V Viareggio v Italiji se je podirilo 40 hiš, ker je voda izpodjedla semljo. Tristo oseb je brez strehe, več oseb je težko ranjenih. Tri se živde priče iz časa Napoleona I. »New-York-World« poroča iz Sv. Helene, da žive tamkaj še tri priče iz časa Napoleonovega bivanja na tem otoku. Dve priči ste dosegli starost 170 let, ena pa 170 let. Prvi dve priči ste bili nemci, ki še sedaj večkrat ponavljajo ime generala Napoleona ter nosi tudi njegovo imo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podražaj.

Razpisuje se mesto dančnega ravnatelja

ali podravnatelja ter knjigovodje pri novo ustanovljeni Zadrzni banki v Ljubljani (Aleksandrova cesta). Pogoje s pogoji na dr. D. MAJARONU ali pri odvnetiku dr. D. MAJARONU ali daje igdi usna pojasnila.

Zenitna ponudba

Damo s nekaj premoženja, do 35 let staro, velike rasti, vajeno v trgovskem poslu, dobrega srca, neomadeževane preteklosti, tudi z dežele, išče trgovca srednje starosti z dobro iodočo trgovino radi vzpostavljanja in živitja. Resne ponudbe s sliko, katere se častno vrne, se prosijo pod št. 383 na anončni zavod k Sušnik, Maribor, Slov. ulica 15. 4752

Prosimo tvrdke usnjarske stroke

Kakor tudi same tvornice usnja na Slovenskem, da nam izvolijo poslati svoj usnjarski katalog, ki je v Sloveniji še ni. Obenem naj nas obvesti, katere predmete bi mogli dobavljati. Zinajlo k Surdillovi, Nis (Srbija). 4819

Inženier dr. Miroslav Kasal

Ljubljana, Hlišerjeva ul. 7. Specialno stavbo za podjetje za betonske, železobetonke in vodne zgradbe. Izraba vodnih sil.

Transformator

elektrotehnična tovarna družba z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta št. 75. izvršuje:

transformatorje in motorje, silikalne naprave in aparate. Popravlja:

ve urste električnih strojev in aparatov. Generalno zastopstvo svetovne turške

Felten & Guillaume

tovarne električnih kablov in električne vrvice.

velika zaloga motorjev, kablov, vrvice in izolirane cev.

Tel. 142 in 230. Poštni predal 144.

Vizitke, knuverte in pisemski papir s firmo kakor usakovrsne druge tiskovine izvirajo točno

NARODNA TISKARNA Narodna sprejema tudi »Narodna knjigarna«.

Akademik

išče sobo s hrano pri boljši družini, takol ali na jesen. Ponudbe na upravo lista pod »Akademik« 4743

Visoko nagrado

onemu, ki mi preskribi stanovanje s 3 sobami in pritliklami Poročila na upravnistvo Sl. Nar. pod F. M. 21/4742

Pozor, mizarji in stavbeniki!

Prodajam vošček na štiri koleca. pripraven za prevažanje stavbinih predmetov. Polše, Reber 15. 4697

Absolvent realke

išče za čas počitnice primerne službe oziroma inštrukcije. Ponudbe pod Absolvent, poštno ločeno Ljubljana. 4696

Išče se postrežnica

ki bi imela stanovanje in hrano v hiši. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 4754

Omnibusno karoserijo

za 24 oseb prodajam. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod »Omnibus« 4837.

Fina šivilja

se išče na dom. Ponudbe pod »Fina šivilja« 4727 na upravnistvo lista. 4727

Proda se hiša

z gospodarskim poslopjem v ljubljanskem predmestju. Poizve se v upravnistvu Slov. Naroda. 4729

Led se dobi

na Sv. Petra cesti št. 79. 4813

Proda se

1600 m³ bukovih suhih drv. Poizve se v upravnistvu Slov. Naroda. 4818

išče se prva

hoteska sobarica. Kavcije in šivanja zmoežne imajo prednost. Predstaviti se: Park-hotel Tivoli. 4746

Kupi se mlad harški

kanarček. Ponudbe pod »Pravi«/4733 upr. Sl. Nar. 4733

G. F. Juršek

igračnik glasbil v Ljubljani Wolfova 12.

Izvršujem ugaševanja ter popravila

glasovirjev in harmonijev specijalno strokovno, točno in cen.

Ženitna ponudba.

29 let star fant z majhno gostilno in posestvom na deželi se želi poročiti z do 25 let staro deklico, ki je sposobna v gospodinih in kmetijskih poslih. Nekaj premoženja je dobro, a ne pogoj. Ponudbe s sliko pod D 111/4634 na upr. Slov. Naroda. 4634

Miti, podgane, stenice, škrtki

in vsa golazna mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane 16 K; za škrtke posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenice K 15; uničevalec moljev K 10 in 20; prašek proti mršom K 10 in 20; mazilo proti ušm pri živini K 5-12; mazilo za uši in obliki in perila K 10 in 20; tinktura proti mršom na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin). Prašek proti mravljam K 10 in 20. Pošljite po povzetju Zavod za eksport M. Jankar, Petrinjska ul. 3. Zagreb 15. Preprodajalci popusti!

Nakupovalna zadruga

F. Z. O. Z. 4723 poroča vsem cenj. odjemalcem in intereseantom, da so je preselili iz dosedanjih prostorov Aleksandrova c. 5 na Dunajsko cesto št. 33, »Balkan«.

Kontoristinja

v slovenski in nemški stenografiji, strojeplaju in v vseh pisarniških delih dobro izurjena se sprejme takol za tukajšnjo veletrgovino. Pisarne ponudbe z navedeno plačo na poštni predal št. 5, Ljubljana. 4689

Motorno kolo

8 HP, NSU, s priklopnim vozom za 3 osebe, s tremi prestavi in prostim tekem, v popolnoma dobrem stanju in s skoro novo pnevmatiko prodajam na Dunajski cesti, Vrhnika. 4693

Sprejemem takol mirmo gospodino na stanovanje in hrano.

Prednost, katara zna igrati klavir. Kje, pove upravnistvo tega lista. 4749

Prodajam 3 oprave

iz mecesnega, ter 4 oprave iz mehkega lesa. Stare ječe, strojne mizarstvo, Mod. 4687

Pleskarski pomočniki

se sprejmejo v trajno delo pri tvrdi Brata Zborl. 4513

Velika zaloga: dvokolesa, ki, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. F. Batjof, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravilo, za emaliranje s ognjem in ponikanje: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. Mehanikna delavnica, Karlovska cesta 4.

Avg. Agnola, Ljubljana

priporoča svoje zalogo stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirjev in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Staklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 4013

Dva spretna krojaška pomočnika

za hrvaško, se iteta. Popolna oskrba in stanovanja. Plača po dogovoru. Ponudbe na Anončni zavod, Maribor, Gročkovski, Jasnovski, Hrvaška. 4635

Klavirje

igračnik in popravila stekla in lesa ter gre tudi na deželo. Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Polnojarmenik

v dobrem stanju se kupi. Ponudbe pod »A. S. 28/4739 na upr. Slov. Naroda.

Ženitna ponudba!

Inozemec, mlad, tu popolnoma tuj, išče znanja z nesebično, brihko, inteligentno damo. Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. ponudbe če mogoče s sliko pod »Svobododomelna duša/4732 na upr. Slovenskega Naroda. 4732

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICelj, Dunajska ces. 16, se priporoča. Izvršitev točna cen zmerne. 1250

Motorno kolo

6 HP, Puch, s priklopnim vozom, v najboljšem stanju, s skoraj novo pnevmatiko, 2 prestavi in prostim tekem se prodaj. Ogleda se lahko v Križevniški ulici 10. 4737

Tovorni avto

za težo čez 3000 kg od tvrdke »Stvria« tipa »Cos« za 4 cilindre, Ps 35, ter ximematograf »Edison« cenno na prodaj. Vprašanja na Frano Monhart ml., Gornja Radgona. 4811

Nakupovalna zadruga

F. Z. O. Z. 4723 poroča vsem cenj. odjemalcem in intereseantom, da so je preselili iz dosedanjih prostorov Aleksandrova c. 5 na Dunajsko cesto št. 33, »Balkan«.

Kontoristinja

v slovenski in nemški stenografiji, strojeplaju in v vseh pisarniških delih dobro izurjena se sprejme takol za tukajšnjo veletrgovino. Pisarne ponudbe z navedeno plačo na poštni predal št. 5, Ljubljana. 4689

Motorno kolo

8 HP, NSU, s priklopnim vozom za 3 osebe, s tremi prestavi in prostim tekem, v popolnoma dobrem stanju in s skoro novo pnevmatiko prodajam na Dunajski cesti, Vrhnika. 4693

Licejka lise pri final rodnim stanovanju

in hrano za prihodnje šolsko leto. Poizve se v upr. Slov. Naroda pod št. 4635

3 mizarске pomočnike

za stalno sprejme takol. Frano Naglič, mizar. mojster v Krškem. 4661

Trstije za strope izdelaja in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4— pri večjih naročilih znaten popust. Šteiner Antoa, Ljubljana, Jeranovi ul. 13, Trstje. 26

Soliden gospod

išče meblirano sobo za takol za eden ali dva meseca. Cena postranska stvar. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »2485.«

Meblirano mesečno sobo

išče miren, zelo soliden gospod takol ali pozneje. Ponudbe na upravnistvo Slov. Naroda pod »zelo soliden«. 4728

Proda se

lepo kmečko posestvo, arondirano, v popolni ravni, 25 oravov v enem kosu, vse v dobrem stanju, blizu Fale, železniska postaja Ruše. Več pove iz prijaznosti g. Šlig, Koroska cesta 74, Maribor. 4690

Zobni atelije

FRANJO RADOVAN zaprt do 8. avgusta

Naprodaj

velik krasni hotel in kavarina na Hrvatskem. Veliko ključavničarstvo, krasna posestva v mestu. Trgovina z gostilno in pekarno na deželi pri Celju. Kmetijska posestva od 8 do 50 oravov z inventarjem. Lepa trgovina in 6 orav z zemljo na prometnem kraju. Potem mlina, gostilne, hiše, vile, obrti, gozdi in dr. Naslov Karol Brezjak, Celje, Dolga polje 3

Jetika!

Dr. Pečnik, Jetika. V vseh knjigarnah, 10 K. Vsak jetičnik, ki hoče doma ozdraviti naj čita to knjigo. II. 3275

Klavirjev

planin, harmonijev, (studi preigran) največja zaloga v Jugoslaviji na obroke in na posodo. ALFONZ BREZNIK, bivši učitelj »Olash. Matice« Ljubljana, Kongresni trg štov. 15 (pri mnski cerkvi)

Velikanska zaloga vseh glasb. instrumentov, strun in muzikalij na debelo in drobno.

Velika izbira otročjih vozičkov, dvokoles in šivalnih strojev

po cenj. F. Batjof, Ljubljana, Stari trg štov. 28. Sprejme se v polno popravilo za emaliranje s ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Mehanikna delavnica, Karlovska cesta 4.

Primeren lokal

v Ljubljani s skladiščem ali brez njega ali skladišče samo se išče za otvoritev prodajalne kletaršine in bombaknega blaga. Cenj. dopisi pod »FILIJALKA« na Aloa Company d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 4722

Mali

elektro auto najpraktičnejši in najidealnejši. Zahtevajte brezplačno ponudbe. HANS RÖHM, SALZBURG-LEHEN Oesterreich. 4817

Klavirje

igračnik in popravila stekla in lesa ter gre tudi na deželo. Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Polnojarmenik

v dobrem stanju se kupi. Ponudbe pod »A. S. 28/4739 na upr. Slov. Naroda.

Ženitna ponudba!

Inozemec, mlad, tu popolnoma tuj, išče znanja z nesebično, brihko, inteligentno damo. Poznejša ženitev ni izključena. Cenj. ponudbe če mogoče s sliko pod »Svobododomelna duša/4732 na upr. Slovenskega Naroda. 4732

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICelj, Dunajska ces. 16, se priporoča. Izvršitev točna cen zmerne. 1250

Motorno kolo

6 HP, Puch, s priklopnim vozom, v najboljšem stanju, s skoraj novo pnevmatiko, 2 prestavi in prostim tekem se prodaj. Ogleda se lahko v Križevniški ulici 10. 4737

Tovorni avto

za težo čez 3000 kg od tvrdke »Stvria« tipa »Cos« za 4 cilindre, Ps 35, ter ximematograf »Edison« cenno na prodaj. Vprašanja na Frano Monhart ml., Gornja Radgona. 4811

Moško kolo,

dobro ohranjeno, se prodaj. Poizve se v kavarini »Zvezda« pri hišniku gosp. Zupan. 4840

Prodasta se

dve stavbeni parceli na prijetnem kraju. Poizve se v Trnovski ulici 25. 4747

Več pleskarskih pomočnikov

za pleskanje železnih mostov sprejme proti dobri plači tvrdka Josip Jug, Rimaka cesta 16. 4504

DEKLICA,

9 let stara, se da počitni, boljši družini za svojto. Prijave je poslati na Slovenski Narod pod naslov: »Begnika 4691«.

Proda se damska suknja,

ketne obleke po 300 K in damski klubki. Ogleda se lahko od 10. do 11. v hotelu Trtnik, soba 10. 4725

Trgovski agent

trževčan v steklu, porcelanu in železni. išče službo v aprovizaciji ali v kakoli večji trgovini v mestu ali okolici. Ponudbe pod »Vseizvežban 4726« na upravo Slov. Naroda. 4726

išče se

meblirana soba za dve osebi s brez vporabe kuhinje in brez perila za posteljo. Ponudbe na Upr. Slov. Naroda pod »Dve osebi 4724«. 4724

Proda se kompletna mlinska naprava

s 6 kamni in stopami. Kje, pove upr. Slov. Naroda. 4753

Proda se hiša

v sredini mesta z vinotočem čez ulico, verando in električno razsvetljavo. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 4612

S 1. avgustom sprejemem dva obrtnika na stanovanje in hrano.

Kje, pove upr. Sl. Naroda. 4748

Prodajam

4 velike palme v dežah, visoke 1 m 60 cm. Zamenjam tudi za steklo ali stara okna s steklom. Anton Marguš v Škofji Loki. 4745

Brezplačen trileten poduk

za dva ali tri otroke bi dela dunajska učiteljica klavirja s najizvrstnejši referencami proti preskrbitvi stanovanja s trenil sobami v Ljubljani za avgustov ali novembrov termin. Cenj. ponudbe pod G. I. Zirovles, Gorosjako. 4841

Nekaj mebliranih sob,

če mogoče s posebnim vromom v Ljubljani išče za stalno neka družba svojim nameščencem. Ponudbe se prosijo pod »Stalno in dobro« na An. sav. Drago Resnjak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5

Lavrica!

Priporoča se cenj. občinstvu, posebno za izlete, restavracija Ogrin na Lavrici. Topla in mizna jedila, dobra vina in solidna postrežba. Na razpolago lep senčnat vrt in krasen park. 4818

Mali

elektro auto najpraktičnejši in najidealnejši. Zahtevajte brezplačno ponudbe. HANS RÖHM, SALZBURG-LEHEN Oesterreich. 4817

Klavirje

Zahvala.

Ob priliki prebriske izgube mojega nepozabnega srčno ljubljene soproga, nadvse dobrega očeta, sina in brata, gosp.

Jos. Lavriča

se zahvaljujem vsem za izkazano sočustvovanje, darovano mu cvetje, slav. pev. društvu „Slavec“ za v srce segajoče žalostinke ter spremstvo k večnemu počitku.

Vsem tisočera hvala!

Globoko žalujoča
soproga s sinčkom in hčerko.

Zahvala.

Zahvaljujem se vsem prijateljem in znancem, kateri ste spremili mojega moža k zadnjemu počitku in obenem tudi za darovanje vencev in šopkov.

V LJUBLJANI, dne 9. julija 1921.

Žalujoča soproga Mici Zerlini.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja, ki so nam došli ob bridki izgubi našega nad vse ljubljene soproga in očeta, kakor tudi za vse cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti se najtopleje zahvaljuje

žalujoča

Mimi Weissbacher in otroci.

Ruska književnost.

Tržite cjenike ruskih originalnih knjiga od Češkejugoslovenske naklade J. Hecika, Zagreb. 4232

Razpošiljam pristno domačo ajdovo in rženo moko od 50 kg naprej, franco želez. postaja Dolina Lendava. Peter Ostero, paromlin, Beltinci, Prekmurje. 4814

Jirasek: Filozofska historija K 30.

Sijajni historički i ljubavni roman. Upravo izašao. Naručite si odmah kod Češkojugoslovenske naklade J. Hecika, Zagreb. 4067

Hiše, vile, posestva

Kdor želi kupiti v Zagrebu, Hrvatski, Slavoniji, hrvatskem Primorju, naj se s polnim zaupanjem obrne na: Anta Delak, Zagreb, Gajeva 34. 4270

Avto, 35 HP,

modern tip, s šestimi sedeli, električ. razsvetljavo, se prodaja po ugodni ceni. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4642

Za gospodinjstvo

Želi priti gospa srednje starosti h kakoli družini ali dobro situiranemu gospodu, (najraje kje na deželi.) Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gospodinja 4636“

PRODAJALKA

išče mesta v trgovini z mešan'm blagom v kakem večjem kraju na deželi, kjer je hrana in stanovanje v hiši, bila bi tudi pomoč gospodinjst. Ponudbe pod „Prodajalka 4637“ na upravo Slovenskega Naroda.

PRODAJALKA,

spretna, zmožna tudi pisarniških del, se sprejme proti dobri plači takoj. Znanje zlatarske in urarske stroke ni predpogoj. Ponudbe osebne pri F. Čuden, Prešernova ulica 1. 4566

PRODA SE

dvonadstropna trgovska hiša z vratom na glavnem trgu št. 37 v Škofji Loki. Kupec dobi stanovanje in trgovski lokal. Pismene ponudbe naj se pošljejo na lastnika hiše. 4750

Išče se prazno tvorniško poslopje

v prometnem kraju Jugoslavije z večjo električno silo. Ponudbe na naslov:

Bl. Bauer, Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Sveže telečje meso za pečenko

po 18 K za 1 kilogram

se prodaja vsak dan dopoldne na Predovičevi in Smoljanovi stojnici v Šolskem drevoredu. Popoldne pa v skladišču na Mesarski c. št. 4 pri mestni klavnici.

Zadruga**hrvat. vinogradara**

Zagreb, Baroševa cesta

preporuča svoju veliku zalihu dobrih zajamčeno čistih nepotvorenih vina i to stara i nova, bela, cviček (šiler) i črna uz umjerene cene, koje kao i uzorce na zahtjev šalje.

Molimo posiet našeg podrumca na Baroševj cesti.

Brzjavni drogov

navadnih mer ter 7—22 m dolgi, se kupijo. Ponudbe z natečno mero in najnižimi cenami na upravništvo Slovenskega Naroda. pod „Brzjavni drogov 4632“.

Išče se starejši trezen pošten konjski hlapec

proti dobri hrani in plači po dogovoru; nastop takoj. Več se poizve pri Josipu Bergmanu v Ljubljani, Poljanska cesta št. 87. 4692

Knjigovodja

oziroma knjigovodkinja, popolnoma samostojna, bilance zmožna moč, kakor tudi v slovenski in nemški korespondenci izvežban(a), se pod ugodnimi pogoji sprejme takoj za tovarniško podjetje v Ljubljani. Istotam se sprejme tudi konforistinja z daljšo prakso v trgovskih podjetjih. — Ponudbe na Aloma Company d. z o. z. v Ljubljani pod „KNJIGOVODSTVO, KORESPONDENCA 254“.

Cigaretni papir.

Olešovske knjižice z vajakoma točno oddaja s skladišča na Dunaju cenó A. Kranzler, Wien I., Seitenstetteng. 5. Lahko dobavim tudi s svojega skladišča v Jugoslaviji zacarinjeno. Spretni stroke vajeni krajevni in pokrajinski zastopniki se iščejo.

Hrv. industrija katrana d. d.

Zagreb.

Proizvodi od katrana i kolofonije, krovna ljeperkna, sve vrste sredstava za izoliranje proti vlazi, tehničke masti kao i ulja itd.

SKLADIŠTA: Beograd, Brod na Savi, Ljubljana, Novi sad, Pečuh i Osijek.

Millionska učinkovitost

je „MITA“ oblastveno zavarovano orodje v telovniškim žepu. Vsak je interesent, torej neomejena možnost razpečave. Stokovno elegantna zložitve. Predmeta ne sme manjkati pri nobeni hiši, zagotovite si torej pravočasno zadostni blaga, ker je pričakovati, da bo orodje v telovniškem žepu glavna učinkovitost dunajskega in graškega vzorčnega semnja in že zato ter zaradi bajno nizke cene utegne nastati velikansko povpraševanje. Zastopniki na lastni račun se iščejo povsod.

„MITA“ GRAZ, Grabeustrasse Nr. 40.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada. Pazite, da boste naznanili pošiljatelju nastančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan. Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po pošlah Vas to prosimo. Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raja še poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakli denar. Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojini sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke. Točna potreba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Učiteljico,

zdravo, ki ljubi otroke in naravo, sprejme na deželo za čas šolskih počitnic hrano Stupica, Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 1. 4660

Dvokolesa, šivalni stroji

otroški vozilčki novi in malo rabljeni, v veliki množini ceno na prodaj. — F. Batfel, Ljubljana, Start trg 28. 4408

Kdor želi za dijake

oz. dijakinje dobrega in zanesljivega stanovanja in hrane, naj se obrne na naslov: „Dijaško stanovanje“ pošto ležeče Ljubljana. 4508

Izvieček iz voznega reda

z veljavo od 1. junija 1921.

Državna železnica

Odhod iz Ljub.	Prihod v Ljub.
*5:15 proti Jesenicam	7:10 z Jesenic
6:35 . . .	10:35 . . .
12— . . .	20:43 . . .
18:34 . . .	22:53 . . .
6:34 proti Nov.mesta	8:41 iz Nov. mesta
12:46 . . .	8:03 . . .
17:53 . . .	14:13 . . .
23:18 . . .	20:20 . . .
7:40 proti Kamniku	8:30 iz Kamnika
*13:10 . . .	19— . . .
14:10 . . .	17:30 . . .
18:50 . . .	22:18 . . .

Tržiška proga ima redno zvezo z gorenjskimi vlaki (razen nedeljskega izletniškega vlaka).

* Vozijo samo ob nedeljah in praznikih.

Južna železnica

Odhod iz Ljubljane	Prihod v Ljubljano
0:40 proti Dunaju, brz.	0:20 z Zid. m. (Zagreb) S. O. E.
5:18 . . . Mariboru (Zagreb)	3:03 . . . Dunaja (Zagreb)
6:17 . . . Zid. mostu, S. O. E.	5:03 . . . brz.
6:40 . . . Mariboru, meš.	7:31 . . . Zidanega mosta
11:36 . . . Dunaju, brz.	10:41 iz Spilja (Zagreb)
12:06 . . . Dunaju (Zagreb)	11:23 z Zidanega mosta, brz.
14:30 . . . Zidanemu mostu	14:55 . . . Dunaja (Zagreb)
15:56 . . . Zid. m. (Zagreb) brz.	17:01 . . . Dunaja (Zagreb), brz.
17:35 . . . Mariboru (Zagreb)	20:30 iz Maribora, meš.
20:55 . . . Dunaju (Zagreb)	21:40 . . . Spilja (Zagreb)
0:42 proti Trstu, S. O. E.	0:05 iz Trsta, brz.
5:47 . . . brz.	5:44 . . . S. O. E.
8:50 . . . brz.	7:22 . . . Rakeka
11:55 . . . Rakeku	10:45 . . . Trsta
14:25 . . . Trstu, brz.	10:59 . . . brz.
17:31 . . . brz.	14:22 . . .
17:50 . . .	21:52 . . .
7:40 na Vrhniko	6:25 z Vrhnike
13:18 . . .	10:20 . . .
19:20 . . .	17:22 . . .
22:10 . . . ob ned. in praz.	21:15 . . . ob ned. in praz.

Zveza z Rogaško Slatino. Od 6. julija do 1. oktobra 1921, v času letoviške sezone v Rogaški Slatini bodo ustavljali brzovlaki na postaji Grobelno. Odhod iz Ljubljane ob 11:35, prihod v Grobelno 13:43. Odhod iz Grobelnega ob 16, prihod v Rogaško Slatino ob 17. Odhod iz Rogaške Slatine 13:39, prihod v Grobelno 14:45. Odhod iz Grobelnega v Ljubljano 14:57, prihod v Ljubljano (gl. kol.) 17:01.

Kapital K 20.000.000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Podružnica v Novem mestu.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Prodasta se 2 lepi postelji iz trdega lesa, še ne rabljeni, in dva posteljna vložka, Stari trg št. 20. 4812

Dobrodošča gostilna ali manjša kavarna

na prometnem kraju se takoj vzame v najem. Ponudba pod „V. R. 4653“ na upravo Slov. Naroda. 4653

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip št. 4
Podružnice: Selenburgova ulica 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg **KOČEVJE** Štev. 38.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetilolika ovratnike, za pestnice in srajce.

Prvovrstna kolesa Puch
pnevmatiko
Dunlop - Reithoffer - Hutchinson
priporoča
IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna ulica 7.

I. Sandrin,
Ljubljana

Velika zaloga **usnja**, kož, podplatov, gonil-
vsakovrstnega **usnja**, njih jermenov in boksa

na debelo.

Mestni trg 6

Prostovoljna javna dražba premičnin
se vrši dne 10. julija 1921 v škofji Loki.

Dražba se prične ob 10. dopoldne. Razprodajalo se bo različno blago kakor: delni delci, več vrst vinogradnih strojev, raznih avtomobilnih svetilk, različne ter krogličnih lažič, raznih koles za avtomobile, jeklena vozna peresa, 1 gig. 1 voz, 1 dvokolnica, 2 železna voza za trgovino, okrog 600 vret, nov 100 l držeč čeber, razna posoda, 3 stiskalnice, 160 kg firneža, 400 kg oljate barve, 1 sod firneževega nadomestila, 1 sod petrol. nafte, 2 sodčka modre galice, več zabojev steklenic, 50 l slivovke, mnogo hišne oprave, perila, čevljev ter usnja, 81 novih škafov pleskanih, i. t. d. Nadalje dneve se prične razprodaja ob 9. dopoldne in se konča ob 5. popoldne. 4684

Jurij Jenko, trgovec z deželnimi pridelki v škofji Loki.

Ne pozabite obiskati našo podružnico, katera je prejela veliko množino vseh vrst

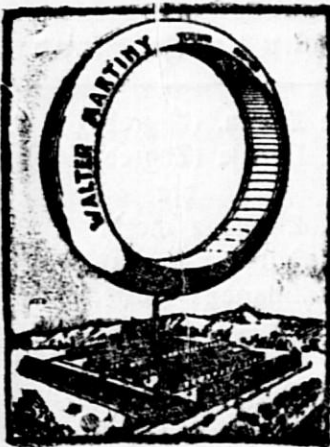
SINGER

šivalnih strojev, SINGER igel in strojni delov, SINGER olja, sukanca in svile. Lastna mehanična delavnica povečana! Prodaja na primerne obroke! **Singer šivalni stroji Bourne & Co, New York.**

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ul. 3, Novo mesto, Maribor, Zagreb, Karlovec, Osijek, Brod na Savi, Varaždin, Novi Sad. — Zastopstva v vseh večjih krajih in mestih.

Modni salon
Stuchly - Maške
Ljubljana
Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg št. 1.

Priporoča
največjo izbero
spomladanskih
klobukov čopce
in slamniki.
Popravila se
točno izvršujejo.
Žalni klobuki v
zalogi.

M. Kuštrin

Telnični, električni in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obrobov za tovorne avtomobile tovarne Walter Killmarly. Hidraulične stiskalnice za montažo gumijevih obrobov v centrilih, Rimska cesta št. 2. Provozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:
Ljubljana, Rimska c. 2.

Podružnice:

LIUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,
Donajska c. 23. Juričkova ul. 9. Knez Mihajlova
tel. št. 470. tel. št. 123. tel. št. 3.

Edina tovarniška zaloga
šiv. strojev za rodbin-
sko in obrtno rabo, v
vseh opremlj., mater-
jal predvojni. Dalje
igle, olje, posamezni
deli za vse sisteme
na veliko in malo.

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.
Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni po-
goji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo po-
trebščine za šivilje, kro-
jače, čevljarje in sed-
larje, sukanec, čevljar-
ska preja, toaletne po-
trebščine, modno bla-
go, pletenine i. t. d.

Velika zaloga klobukov in slam-
nikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Slobu podla Domala
Prevezajo se tudi stari klobuki
in slamniki v popravilo pri Ko-
vačevič i. Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo in soboto.

la portlandcement

takoj dobavno 100 vagonov, po ceni od
K 160 za 100 kg. Prodaja samo na va-
gone franko postaja tovarna v Slove-
niji. Za prvovrstno blago garantira to-
varna Vreča se posodijo za 60 dni! Plemen-
na vprašanja pod „Portland 4621“ na upr.
Slov. Naroda. 4621

Nogavice

z znamko „ključ“ in brez nje
pri Tvornici čarapa, Sarajevo
Samo na veliko! Cenik zastoji.
Par nogavic znamke „ključ“ tra-
ja kakor 4 pare drugih.

POZOR! Prodaja čevljev
po najnovejših najnižjih cenah!
za gospode, dame in otroke.
Tvrda M. Poznič, Sv. Petra cesta 11.
4682

Družabnik

za dobro idočo trgovino v središču me-
sta Maribor na najboljšem prostoru se
v svrhu razširjenja trgovine takoj
sprejme. Potrebni kapital 2-300.000 K.
Vsi potrebni podatki se dobe pisмено.
Ponudba na upravo lista pod št. 4679

Cigaretni papir

Olleschau, vodni tisk, z voja-
kom in ptičem, 100/100 in 100/60,
Golub, Abadie, Altesse, vseh vrst
stročnice. Dalje: vence in šopke
za neveste in birmance, perje za
za rože, umetne cvetlice, žico za
rože, svileni in krepni papir vseh
barv, pismeni papir v mapah,
kosetah in 100/100, pergamentni
papir za konzerviranje sadja, vse
šolske potrebščine itd. razpo-
šilja Papirnica Uranus
Mestni trg 11, Ljubljana.
4802

Šivalni stroji
za dom in obrt,
šivanke za šival-
ne stroje
vseh sistemov,
vozna kolesa

In pritiskalne na drobno in
na debelo po
najnižjih cenah in najboljši kakovosti
dobavlja po vsej Jugoslaviji najstarejša
in najboljša renomirana tvrdka te stroje
A. Weissberg, Wien II., Untere Donau-
strasse 23/5.
Katalogi brezplačno. — Hrvatsko do-
pisanje. 4318

Polnogumijasti obroči
za tovarne avtomobile
Pnevmatika
za kolesa in avtomobile

Kolesa **Avtomobili**
najceneje
J. Gorec, Ljubljana,
Gospodarska cesta številka 14.

„Triglav“

sladno kavo
kavine konzerve s sladkorjem, ka-
vne konzerve brez sladkorja, mar-
melado nudi po najnižji dnevni
ceni in v vsaki množini
Del. družba „Triglav“
tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tovarne surovine.

Gradbeno podjetje
ing. Dukič

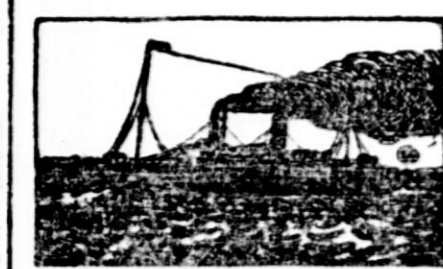
Ljubljana, Rešljova cesta 9
se proroča za vsa v to stroko
spadajoča dela. 285

Proda se
dvonadstropna hiša

v središču Ljubljane z lepim vrtom ter
stanovanje za kupca obstoječe iz 5 sob
s pritiskalnimi. Plemenite ponudbe pod
„Dvonadstropna hiša 4630“ na upravo
Slov. Naroda. 4630

Fr. Seunig, Ljubljana, Marijin trg 2,

nudi: sive usajene (versetzi) krupov - podplate ter 1/2 kožo
kakor tudi med drugim gornje dele za čevlje lastnega izdelka iz
vrhniške teletine in boksa.

COSULICH - LINE

proj. (Avstro-Amerikana) Trst - Amerika
prevažata potnike v New York redno 3 krat v juž-
no Ameriko po 1 krat mesečno.

Odplov poštnega parnika Argentina 9. julija
1921. Odplov brzoparnika President Wilson
2. avgusta 1921.

Pojasnja daje in voz **SIMON KMETEC**, glavni zastopnik za Slovenijo v
se liste prodaje Ljubljani, Kolodvorska ulica 20.

Medjunarodno transportno d. d.

Jos. J. Leinkauf — Emil Eichhorn

Zagreb, telef. br. 3—22. Brzoposl: Jugospedit.

Podružnice: Brod na Savi, Bos. Brod, Osijek, Vukovar, Novisad, Koprivnica.

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26.

Tel. br. 6—70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolože u svako doba, sa
proizvodnjama iz prvovrstnih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstama stakla za ure-
zivanje te gradjevne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“
sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cjenike!

„VIKTORIA“

prva Jugoslovanska tvornica kemičnih proizvoda.

Zagreb, Kaptol br. 21.

Telef. inter. br. 3—73.

Proizvadjla priznato najbolji kolomaz

razasijle se u buradima, (sodch) te drvenim i pletenim
kutijama (škatljah).

Cijenike i uzorke šaljem na zahtjev badava i franko.

Pazite na zaštitni znak!

Internacionalna transport. poslovnica

Erben & Gerstenberger, Praga

Podružnice:

WIEN I, Wiesingerstrasse Nr. 6

BRATISLAVA, Donangasse Nr. 6

Prevezajo kompletne vagonске tovore in poedine pošiljke za odpremo s
spremljevalci v kompletnih vlakovih v Jugoslavijo ob kulantnih pogojih. Točno
vsak teden odhajajoči vagoni jamčijo za brzo odpremo. Veliki skladišni prostori
našim naročnikom in svrhu kompletiranja lastnih vagonov na razpolaganje.
Razjasnjenja, stalna prevzemanja se podeljujejo vedno najpripravnije.

Telefon št. 508.

Štev. pošt. čekov. urada 345 12081.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani Kongresni trg št. 4.

daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje
obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkvalitetneje.

Vloge na knjižico in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.